

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ

OKUL VE ÇOCUK

Ankara, 2013

-
- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
 - Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
 - **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. ÇOCUĞU OKULA HAZIRLAMA	3
1.1. Çocuğu Okula Hazırlamanın Önemi	3
1.1.1. Okula Hazırlık	3
1.1.2. Okulun Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi	3
1.1.3. Okul Fobisi (Okul Korkusu)	4
1.2. Çocuğu Okula Hazırlamaya Yönelik Etkinlikler	5
1.2.1. Okula Başlayacak Olan Çocukların Sahip Olması Gereken Yeterlilikler	5
1.2.2. Çocuğu Okula Hazırlamaya Yönelik Etkinlikler	6
UYGULAMA FAALİYETİ	15
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	17
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	19
2. OKULDA ÇOCUĞUN RUH SAĞLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER	19
2.1. Öğretmen	20
2.2. Program	22
2.3. Fiziksel Şartlar	23
2.4. Yönetim ve Disiplin	25
UYGULAMA FAALİYETİ	29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	31
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	33
3. OKULDA İLİŞKİLER	33
3.1. Öğretmen Çocuk İlişkisi	33
3.2. Arkadaş ilişkileri	36
3.2.1. Önemi	36
3.3. Okul Aile İşbirliği	38
3.3.1. Okul-Aile İşbirliğinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar	39
3.3.2. Aile Katılımının Engelleri	39
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	42
ÖĞRENME FAALİYETİ-4	44
4. OKULDAKİ REHBERLİK ÇALIŞMALARI	44
4.1. Tanımı ve Amaçları	44
4.2. Okullarda Psikolojik Danışma ve Rehberlik Çalışmaları	45
4.2.1. Bireyi Tanıma	45
4.2.2. Bilgi Toplama ve Yayma	46
4.2.3. Psikolojik Danışma	46
4.2.4. Yönelme ve Yerleştirme	46
4.2.5. Alıştırma ve Oryantasyon	46
4.2.6. İzleme ve Değerlendirme	46
4.2.7. Müşavirlik (Konsültasyon):	46
UYGULAMA FAALİYETİ	47
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	49
MODÜL DEĞERLENDİRME	51
CEVAP ANAHTARLARI	54
KAYNAKÇA	56

AÇIKLAMALAR

ALAN	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi
DAL/MESLEK	Erken Çocuklukta Öğretmen Yardımcısı/Özel Eğitimde Öğretmen Yardımcısı
MODÜLÜN ADI	Okul ve Çocuk
MODÜLÜN TANIMI	Çocuğu okula hazırlamanın anlamı ve önemine, çocuğu okula hazırlamaya yönelik etkinliklere, okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörlere, öğretmen çocuk ilişkisine, arkadaş ilişkilerine, okul aile işbirliği ve okulda rehberlik çalışmalarına ilişkin bilgi ve becerilerin verildiği öğrenme materyalidir
SÜRE	40/8
ÖN KOŞUL	Aile ve çocuk modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Çocuğu okula hazırlamak ve okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörleri öğrenmek ve etkinlikler hazırlamak.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Uygun ortam sağlandığında, size verilen bilgilerle okul ve çocuk ilişkisini tanıyabileceksiniz. Amaçlar 1. Uygun ortam sağlandığında, çocuğu okula hazırlama ile ilgili bilgileri kavrayabileceksiniz. 2. Uygun ortam sağlandığında, okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörleri kavrayabileceksiniz. 3. Uygun ortam sağlandığında öğretmen çocuk ilişkisini, arkadaş ilişkilerini kavrayabileceksiniz. 4. Uygun ortam sağlandığında okulda rehberlik çalışmalarını kavrayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, erken çocukluk eğitim kurumları, özel eğitim kurumları, rehberlik araştırma merkezleri, özel ve kamu kurum ve kuruluşları, toplum merkezleri Donanım: Kaynak kitaplar, bilgisayar, projeksiyon, fotoğraflar, afiş, broşür, dergi, uyarıcı pano, tepegöz,asetat, CD, VCD, DVD, bilgisayar, televizyon, projeksiyon.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgileri ölçerek kendinizi değerlendirebileceksiniz. Öğretmen tarafından modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme araçları uygulanacaktır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Toplumda büyük bir hızla değişen bilgilere ulaşmanın yolu eğitim ve öğretimden geçmektedir. Bu görevin büyük bir bölümü okulların sorumluluğundadır. Okullar bu sorumluluğu en iyi şekilde yerine getirebilmek için yöneticileri, fiziksel şartları ve eğitimcileriyle çağın gerektirdiği donanımlara sahip olmalıdır.

Çocuklarının iyi bir meslek sahibi olmasını, kaliteli, erdemli bir insan olarak yetişmelerini isteyen aileler onların iyi bir eğitim alabilmeleri için çabalamaktadırlar. Okullar fiziksel şartlarıyla, yönetici ve öğretmen kadrosuyla, eğitim programlarıyla değerlendirilmekte ve ailenin imkânları doğrultusunda en iyi okullar tercih edilmektedir.

Geleceğin çocuk gelişimi alanı çalışanları olacak sizler, çalışacağınız gruptaki çocukları okula hazırlamaya yönelik becerilerin yanı sıra tutum ve davranış geliştirmeyi de öğreneceksiniz. Erken çocukluk döneminde öğretmen yardımcılığına hazırlanırken çocukların hayatında okulun ne denli önemli olduğunu bu modülü çalışırken bir kez daha göreceksiniz.

Bu modülde edindiğiniz bilgilerle çocuğu okula hazırlamanın öneminin yanı sıra öğretmen, program, fiziksel şartlar, yönetim ve disiplin, arkadaş ilişkileri, okul aile işbirliği ve rehberlik hizmetleri gibi okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörlerle ilgili bilgiler öğreneceksiniz. Ruh sağlığı yerinde bireyler yetiştirmek herkesin en önemli görevidir. Çocuk gelişimi ve eğitimi alanında çalışanlar için bu görev bir kat daha fazla önem taşımaktadır. Edindiğiniz bilgilerle çalışacağınız çocukları okula hazırlama konusunda daha bilinçli ve daha etkili olabileceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazanacağınız bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında çocuğu okula hazırlama ile ilgili bilgileri kavrayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okul çağında çocuğu olan ailelerle görüşmeler yapınız.Çocuklarını okula hazırlama konusunda neler yaptıklarını öğreniniz.Sonuçları arkadaşlarınızla paylaşınız.
- İlkokulda çocukları olan ailelerle görüşünüz.Erken çocukluk eğitimi almış olan çocuklarla, almamış olanların okuldaki uyum ve başarıları ile ilgili bilgiler toplayınız. Sonuçları karşılaştırarak sınıfta öğretmen ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

1. ÇOCUĞU OKULA HAZIRLAMA

1.1. Çocuğu Okula Hazırlamanın Önemi

1.1.1. Okula Hazırlık

Her türlü öğrenme için hazırlık, çocuğun herhangi bir duygusal zorluğa uğramadan kolayca ve yeterli olarak öğrenebilmesidir. O zamana kadar bazı bilgi ve becerilerin kazanılmasında güçlük çeken çocuğun bunu artık kolayca yapabilmesi demektir.

Okula hazırlık çocuğun okumaya başlaması için gereken bilgi ve becerilere sahip olmasıdır.

1.1.2. Okulun Çocuğun Yaşamındaki Yeri ve Önemi

Okul, yetişkin hayatında alacağımız görevler için hazırlanmamızda temel oluşturan bir kurumdur.

Bu kurumda kazandığımız bilgiler, daha sonraki öğretim yaşamımızdaki başarılarımızı da büyük ölçüde etkiler.

Bu kurumda öğretmen ve yaşlılarımızla kurduğumuz ilişkilerin olumlu ya da olumsuz oluşunun, daha sonraki katılacağımız öğrenme basamaklarında davranışlarımızı da etkilemesi kaçınılmazdır.

Okul evden ilk kez ayrılan çocuğun, günün büyük bir bölümünü yeni arkadaş ve yeni yetişkinlerle geçirdiği ,evden farklı bir ortamdır.

Çocuk ilk kez programlı öğretimin gerektirdiği etkinliklere katılmak, belirli bir disiplin planı dahilinde kurallara uymak, öğretmenin istediklerini yapmak ve daha da önemlisi okuma-yazma, aritmetik gibi bilgi konularını öğrenmek zorundadır.

Okul eğitim ve öğretim sürecinde iki temel işleve sahiptir: Uyum ve Bilgilenme. (Okulun sosyal bir çevre olarak toplumsallaştırma işlevi, çocuğun sınıf içi ve sınıf dışı etkinliklere uyumu, bilgilendirme işlevine kıyasla daha önemlidir).

1.1.3. Okul Fobisi (Okul Korkusu)

Okula yeni başlayan çocukların bir kısmı yeni bir ortama alışma, anneden ayrı kalma gibi nedenlerle okula gitmek istemeyebilir. Bu normal bir tepkidir. Bazı çocuklar bir hafta, on gün süren bir alışma döneminin ardından okula isteyerek gitmeye başlarlar. Böyle durumlarda çocuklar sınıf ortamında veya okul bahçesinde anneleriyle bir süre birlikte olabilirler.

Okul korkusu veya fobisi durumunda çocuk okula karşı korku duyar. Okul saati yaklaştıkça telaşlanır, çeşitli bahaneler bulur, ağlar. Bu gibi tepkilerin yanı sıra, mide bulantısı, karın ağrısı vb. şikâyetler görülür. Okul saati geçince bu şikâyetler de kendiliğinden ortadan kalkar.

Resim 1. 1: Okul fobisi

Okul fobisi özellikle anneye bağımlı yetişmiş, okul öncesi dönemde hazırlık eğitimi almamış, ölüm, hastalık, kaza gibi nedenlerle evde uzun süre kalmış çocuklarda daha sık görülen bir durumdur. Aile ve öğretmen iş birliğiyle, gerekirse bir uzman rehberliğinde okul fobisi giderilebilir.

1.2. Çocuğu Okula Hazırlamaya Yönelik Etkinlikler

Okula başlama, zihinsel, bedensel, duygusal ve sosyal açıdan bir hazır oluşu gerektirir. Çocuk doğal gelişim sürecinde sürekli bir değişim içindedir. Bu süreçte çocuğun sözü edilen gelişim alanlarında öncelikle ailesi sonra eğitim kurumlarında aldığı eğitimle desteklenmesi hazır oluş düzeyini olumlu etkiler.

1.2.1. Okula Başlayacak Olan Çocukların Sahip Olması Gereken Yeterlilikler

- Kalem kullanmak (Çeşitli çizimler, şekiller yapabilme, adını yazabilmek vb.)
- Dikkat süresi gelişmiş olmak
- Kendi kendine giyinmek (Fermuarını çekmek, düğmesini iliklemek, ayakkabısını bağlayabilmek vb.)
- Sırada dik ve belli bir mesafede oturmak
- Tuvalet kontrolünü yapabilmek
- Kendi temizliğini yapabilmek

Resim1. 2: Okula hazırlık döneminde kalem tutma çalışmaları

- Sosyal iletişim kurallarını bilmek ve uygulamak (Yardımlaşma, sıra olma vb)
- Teneffüslerde kendini korumak, dengeli hareket etmek
- Kendi sorumluluğunu taşımak
- Aile içindeki sorumluluklarını yerine getirmek
- Anneden ve evden kolay ayrılabilme

Resim1. 3: Sosyal kurallardan biri olan sıra olma kuralı

- Anneden ayrı olduğu için rahatsızlık duymamak
- Öğretmen ile iletişim kurabilmek
- Öğretmenin verdiği yönergelere uymak
- Diğer çocukların varlığına katlanabilmek ve onlarla olumlu ilişkiler kurabilmek
- Kendini ifade etmek
- Arkadaşlık ilişkileri ve iletişim kurabilmek
- Ana ve ara renkleri, 10 a kadar sayıları, temel geometrik şekilleri bilmek ve ifade etmek

1.2.2. Çocuğu Okula Hazırlamaya Yönelik Etkinlikler

Okula başlayacak çocuğa bu yeterlilikleri kazandırabilmek için yapılabilecek etkinlikleri gelişim alanlarına göre gruplandırabiliriz.

- **Duygusal Alan ile İlgili Etkinlikler**
 - Kendine güven, özgüven, özdenetim sağlamaya yönelik becerileri geliştirecek etkinlikler (Kendini tanımak, sevmek, olumlu düşünmek, iyimser olmak.)
 - Kendi duygularını tanıma ve ifade etmeye yönelik becerileri geliştirecek etkinlikler
 - Başkalarının duygularını anlama, empati kurma becerilerini geliştirecek etkinlikler

Resim1. 4: Duygusal tepkilerden ağlama

- Duygusal tepkilerini kontrol etme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler (Kızgınlık, öfke, ağlama, korku, utangaçlık, çekingenlik, vb.)

Resim 1. 5: Korku ve endişe duygusu

Resim 1. 6: Kızgınlık duygusu

Resim 1. 7: Öfke ve saldırganlık duyguları

Etkinlik 1: Ben şimdi ne yapacağım?

Etkinlik duygusal gelişimde özdenetimi geliştirmek ve desteklemek amacıyla uygulanabilir. Etkinliği kendi arkadaş gruplarınızla yaptıktan sonra yaş düzeylerine uygun öykülerle erken çocukluk eğitimi alan gruplara uygulayınız.

Aşağıda bir problem durumu verilmiştir. Bu durumda siz olsaydınız ne yapardınız?

Çocuk cips yemekten çok hoşlanıyordu. Ailesi ona cipsin zararlarını sürekli anlatıyordu. Çocuk bunu anlamaya çalışıyordu. O gün annesi çocuğu bakkala gönderdi ekmek almasını ve artan parayı eksiksiz olarak getirmesini istedi. Çocuk bakkala gitti ekmek aldı. Rafta duran cipslere baktı. Canı yemek istedi. Ben şimdi ne yapacağım? diye düşünmeye başladı.

Sonunda.....

Çocuğun ne yaptığı hakkında tahminler yürütünüz.

Yapması gereken doğru davranışı tartışınız.

Neden yanlış yaptığını veya neden doğru davrandığını tartışınız.

Etkinlik 2: Öz denetimi araştıralım.

Duygusal ve sosyal gelişim açısından önemli olan özdenetim hakkında araştırma yapınız.

Öz denetim nedir?

Öz denetim nasıl kazandırılabilir?

Ben öz denetim yapabiliyor muyum?

Öz denetim benim yaşantıma nasıl katkı sağlar?

Araştırma sonuçlarınızı çeşitli resim fotoğraf, öykü ve güzel sözlerle destekleyerek bir sunum hazırlayınız.

Sınıfta uygun teknolojik araçlar kullanarak sunumunuzu yapınız.

➤ Öz Bakım Becerileri ile İlgili Etkinlikler

- Kendi işini yardımsız olarak yapma becerisi kazandırmaya yönelik etkinlikler
- Tuvalet, el-yüz temizliğini yardımsız yapma becerisi kazandırmaya yönelik etkinlikler
- Giysilerini yardımsız giyip çıkarma becerisi kazandırmaya yönelik etkinlikler
- Eşyalarını toplama becerisi kazandırmaya yönelik etkinlikler
- Kendi sorumluluğunu üstlenme becerisi kazandırmaya yönelik etkinlikler

Etkinlik 3: Sınıfınızdan bir arkadaşınızı grubu yönlendirmek üzere seçiniz.

Beyin fırtınası yöntemi ile kazanmış olmanız gereken alışkanlıklarınızı tahtaya yazınız.

Alışkanlıklarınızın her birinin ne işe yaradığını yazınız.

Alışkanlıklarınızın her birinin kimin yararına olduğunu yazınız.

ÖRNEK:

ALIŞKANLIKLARIM	ALIŞKANLIKLARIM NE İŞE YARAR?	BU ALIŞKANILIĞIM KİMİN YARARINADIR?
TV'yi sınırlı izleme		
Cep harçlığını planlı kullanma		
Zararlı alışkanlıklardan uzak durma		
Düzenli diş fırçalama		
Spor yapma		
Odayı düzenli tutma		
Derslerini zamanında yapma		

Aynı çalışmayı erken çocukluk eğitimi sırasında çalışacağınız gruplar için tekrar ediniz.

5-6 yaş çocuklarına hangi alışkanlıkları kazandırmalıyız sorusu için beyin fırtınası yapınız. Ne işe yarayacağını ve kime fayda sağlayacağını belirleyiniz.

Uygulama anaokulunuzda mümkünse 6 yaş çocukları ile konu ile ilgili uygulama yapınız.

Giysilerini yardımsız çıkarma, el yüz yıkama, diş fırçalama, yiyecekleri yıkamadan yememe, abur cuburdan uzak durma vb. alışkanlıkların kendileri ve aileleri için yararları ile ilgili öyküler oluşturarak uygulamanızı tamamlayınız.

➤ Sosyal Alan ile İlgili Etkinlikler

- Başkalarıyla iletişim kurmaya yönelik etkinlikler
- Toplumsal kurallara uyma ile ilgili etkinlikler (sosyal kurallar, nezaket kuralları, saldırgan olmama, saygılı olma.)
- Yeni bir gruba adapte olma, bir grubun üyesi olmak ile ilgili etkinlikler
- Paylaşma, yardımlaşma, işbirliği yapma etkinlikleri
- Sorumluluk alma, aldığı sorumluluğu yerine getirme ile ilgili etkinlikler
- Sırasını bekleme, izin isteme vb.

Etkinlik 4:

Toplumsal hayat içinde saygılı olma davranışı önemlidir ve erken yaşlarda çocuklara kazandırılmalıdır. Sınıf içinde yapacağınız bu etkinlikle saygı kavramını ve kendinizi, sınıfınızı değerlendirmiş olacaksınız.

Sınıf panonuza büyük boyutlarda bir karton yerleştiriniz. Kartonu ortadan ikiye ayırınız. Bir tarafına “SAYGILI DAVRANDIM MUTLUYUM”.

Diğer tarafına “SAYGISIZLIK ETTİM ÜZGÜNÜM” yazınız.

Bir hafta boyunca arkadaşlarınızla olan ilişkilerinizi gözlemleyiniz.

Davranışlarınızla ilgili dürüst ve objektif değerlendirme yaparak ilgili bölümleri doldurunuz.

Saygısız davranışlarınızı nasıl telafi edeceğiniz konusunda tartışınız ve uygun çözüm yolları üretiniz.

SAYGILI DAVRANDIM MUTLUYUM	SAYGISIZLIK ETTİM ÜZGÜNÜM
Kim.....	Kim.....
Kime.....	Kime.....
Ne yaptı.....	Ne yaptı

➤ **Motor Alan ile İlgili Etkinlikler**

- **Büyük kas motor gelişimini destekleyici etkinlikler;**
 - Dengeli yürümek, koşmak
 - Farklı hareketler yaparken beden dengesini korumak
- **Koordineli hareket etme becerilerini geliştirici etkinlikler**
 - Engellerle karşılaştığında seri ve çabuk hareketler yapmak
 - Vücut organları arasında koordinasyonu sağlamak

Resim 1. 8: İnce motor etkinliklerden çizgi çalışmaları

Resim1. 9: Kağıt kesme etkinliği

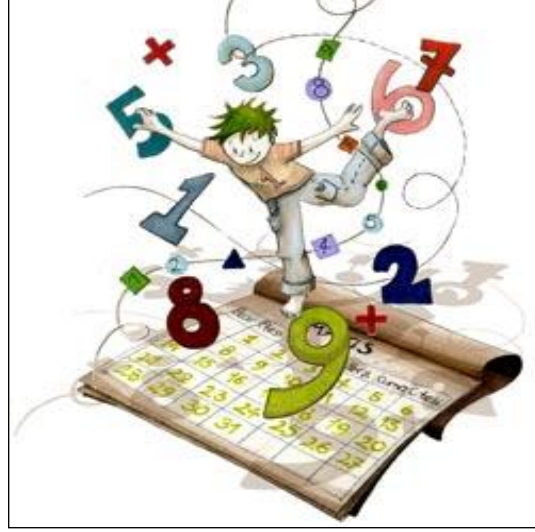
➤ **El-Göz Koordinasyonu ve İnce Motor Beceriler ile İlgili Etkinlikler**

- Nesnelere manipüle etmek (Bir kaptan diğerine aktarma, makas tutma vb.)
- Düzgün kalem tutmak
- Çizgileri birleştirmek
- Çizgileri kopya etmek
- Kesme, katlama vb. etkinlikler

➤ **Bilişsel ve Dil Alanı ile İlgili Etkinlikler**

- Algı, dikkat, bellek ve hafıza, yaratıcılık, akıl yürütme, problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler.
- Matematik becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler.
 - Nesne saymak, rakam tanımak
 - Basit düzeyde toplama ve çıkarma işlemleri yapmak
 - Renk, şekil vb. kavramları öğrenmek

- Gruplandırma, sınıflandırma, sıralama yapabilmek
- Neden sonuç ilişkileri oluşturabilmek
- Muhakeme yapabilmek

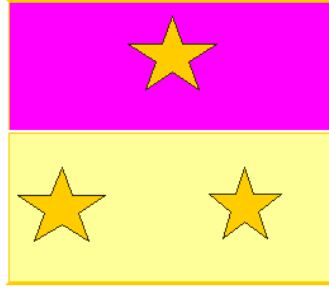
Şekil 1. 1: Matematik becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler

Etkinlik Örnekleri

Etkinlik 5: Üzerinde değişik şekiller olan 10 çift kart hazırlayınız (Toplam yirmi kart). Kart üzerindeki şekilleri inceleyiniz. Kartları belli bir sıraya göre ters çevirerek yerleştiriniz. Oyuna kura çekerek bir arkadaşınızla başlayınız. Bir kart çevirip eşinin nerede olduğunu hatırlamaya çalışınız. Yanılana kadar devam ediniz. Sonra sırayı diğer arkadaşınıza veriniz.

Etkinlik 6: Bilişsel gelişim alanında sayı kavramı ile ilgili bir örnek. Verilen nesne kadar sayı yandaki sütuna yazılmalıdır.

(Yönerge çocukların anlayacağı ve dikkat çekici bir şekilde verilmelidir. Sayı kartları hazırlayınız. Çocukların uygun olan sayıyı kartlar içinden seçerek ilgili bölüme yerleştirmesini isteyiniz. Sayı yazabilen çocuklar uygun sayıyı ilgili bölüme yazabilirler.)

Şekil 1. 2: Bilişsel alanda sayı kavramına örnek bir etkinlik

➤ **Bilimsel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler.**

- Problemi tanımlamak
- Hipotezler kurmak
- Gözlem, deney, uygulama yapmak hipotezleri sınamak
- Elde edilen verileri yorumlamak
- Sonuçlar oluşturmak
- Analiz-sentez yapabilmek
- Tümevarım, tümdengelimsel düşünmek

Etkinlik 7: Donmuş maddeler ısındıklarında yumuşar ve erir.

Problem: Buz donmuş bir maddedir. Buz her zaman aynı hızda mı erir?

Hipotezler: Buz her zaman aynı hızda erir.
Buz her zaman aynı hızda erimez.

Deney: İki kavanoz alınız. Birinin etrafını bezlerle sarınız. İki buz kalıbını kavanozlara koyunuz Ağızlarınızı kapatınız. Sıcak bir odada bırakınız.

Tahmin yürütme: Bezle sarılı kavanozdaki buz daha çabuk erir.
Diğer kavanoz daha çabuk erir.

Sonuç: Kavanozları kontrol ediniz, sonucu görünüz.

Neden-sonuç ilişkisi. Bezle sarılı kavanozdaki buz geç eridi çünkü dışarıdaki ısı bezden geç geçti.

Resim 1. 10: Çocuklar kendilerini ifade etmek ister.

- **Dil Gelişimini desteklemeye yönelik etkinlikler**
- Kelime hazinesini zenginleştirmek
 - Türkçeyi düzgün kullanmak
 - Kelimeleri doğru telaffuz etmek
 - Sesinin tonunu ve hızını ayarlamak
 - Aynı sesle başlayan biten kelimeler üretmek
 - Anlatma ve ifade etme becerilerini geliştirmek

Etkinlik 8: Kelime Üretme Oyunu.

Sınıf içinde bir oyun grubu oluşturunuz (Sınıf mevcudunuz az ise tüm öğrenciler katılabilir). Bir grup başkanı seçiniz. Başkanınızla birlikte bir harf belirleyiniz. Örnek: A harfi ile başlayan kelimeler üretiniz. Örnek: Ayakkabı, armut vb. (kelime belirleyeceğiniz bir sürede söylenmelidir.). Süre içinde söyleyemeyen çocuğu oyun dışına çıkarınız ve kazananı tebrik ediniz.

Aynı oyunu “A” harfi ile biten sözcükler için (Örnek: elma)“A” ile başlayan ve “A” ile biten sözcükler için(Örnek: Ayna oynayabilirsiniz.) Bu etkinliği erken çocukluk eğitim kurumlarında çalışacağınız gruplarda uygulayabilirsiniz.

Etkinlik 9: Doğaçlama

Sınıfınız beşer kişilik gruplar oluşturunuz. Küçük kartlara birer tane kelime yazınız (Her öğrenciye bir kelime olacak şekilde kart sayısını belirleyebileceğiniz gibi grup sayısına göre de belirleyebilirsiniz.). Sırası gelen öğrenci bir kart çekerek çıkan kelime hakkında önceden hazırlık yapmadan konuşmalıdır. Her öğrenci için belirli bir süre veriniz (En az bir dakika olabilir.). En etkili konuşan kişi ve grubu ödüllendiriniz.

Aynı çalışmayı okul öncesi gruplarda da uygulayabilirsiniz. Dikkat edilmesi gereken nokta çocukların düzeyine uygun kelimelerin seçilmesidir. Okul öncesi dönemde çalışma resimli kartlarla uygulanmalıdır.

Etkinlik 10: Çocuğu okula hazırlamaya yönelik etkinlikleri gelişim alanları ile eşleştiriniz.

GELİŞİM ALANLARI	ETKİNLİKLER
Dil Alanı	Toplumsal kurallara uyma
Zihinsel Alan	Düzgün kalem tutma
İnce Motor Beceriler	Renk, Şekil kavramları
Sosyal Alan	Dengeli yürüme, koŐma
Motor Alan	Kendine güvenme –özgüven
Öz bakım Becerileri	Aynı sesle başlayan, biten kelimeler üretme
Duygusal Alan	El-yüz temizliğini yardımsız yapma

UYGULAMA FAALİYETİ

Çocuğu okula hazırlamaya yönelik etkinlikleri araştırınız. Bilişsel gelişim alanı ile ilgili etkinlikleri inceleyiniz. Renk kavramı ile ilgili bir etkinlik hazırlayarak erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulayınız. Sonuçlarınızı görsel materyaller kullanarak sınıfta sununuz ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çocuğu okula hazırlamaya yönelik etkinlikleri araştırınız.	➤ Modül bilgi sayfasından ve kaynak kitaplardan yararlanınız.
➤ Çocuğu okula hazırlamaya yönelik etkinlikleri tüm gelişim alanlarına göre inceleyiniz.	➤ İncelemenizi titizlikle ve dikkatlice yapınız.
➤ Zihinsel gelişim alanı destekleyici etkinlikleri araştırınız.	➤ Kaynak kitaplardan, İnternet'ten yararlanınız.
➤ Çocuğa ana renkleri kavratmak amacıyla bir etkinlik hazırlayınız.	➤ Yaş düzeyi belirleyiniz, ana renklerden seçiniz. Çocukların ilgisini çekebilecek günlük hayattan nesnelere yararlanınız, yaratıcılığınızı kullanınız. Çalışmanızın temiz ve düzenli olmasına özen gösteriniz.
➤ Etkinliğinizi erken çocukluk eğitim merkezlerinde uygulayınız (Uygulama anaokulunuzdan yararlanabilirsiniz.).	➤ Uygulamanız sırasında aksaklıklar olursa hoşgörülü davranınız, çocuklara karşı güler yüzlü olunuz.
➤ Uygulama sonuçlarınızı değerlendiriniz.	➤ Değerlendirmeniz sırasında tarafsız ve objektif olunuz.
➤ Uygulamanızı ve sonuçlarınızı sınıfınızda arkadaşlarınızla paylaşınız.	➤ Eleştirileri hoşgörü ile karşılayınız. Farklı fikirleri dinleyiniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Çocuğu okula hazırlamaya yönelik etkinlikleri araştırdınız mı?		
2. Çocuğu okula hazırlamaya yönelik etkinlikleri tüm gelişim alanlarına göre incelediniz mi?		
3. Zihinsel gelişim alanı destekleyici etkinlikleri araştırdınız mı?		
4. Çocuğa ana renkleri kavratmak amacıyla bir etkinlik hazırladınız mı?		
5. Etkinliğinizi erken çocukluk eğitim merkezlerinde uyguladınız mı?(Uygulama ana okulunuzdan yararlanabildiniz mi?)		
6. Uygulama sonuçlarınızı değerlendirdiniz mi?		
7. Uygulamanızı ve sonuçlarınızı sınıfınızda arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		
8. Uygulama sırasındaki tutum ve davranışlarınızı değerlendirirken objektif oldunuz mu?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda "Hayır" şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız "Evet" ise "Ölçme ve Değerlendirmeye" geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki seçeneklerden hangisi tüketiciye verilen hizmet türlerinden biri değildir?

1. Aşağıdakilerden hangisi okula ve öğrenmeye hazırlığı ifade eder?
 - A) Çocuğun herhangi bir duygusal zorluğa uğramadan kolayca ve yeterli olarak öğrenebilmesidir.
 - B) Bazı bilgi ve becerilerin kazanılmasında güçlük çeken çocuğun bunu artık kolayca yapabilmesidir.
 - C) Çocuğun okumaya başlaması için gereken bilgi ve becerilere sahip olmasıdır.
 - D) Hepsi
2. Aşağıdakilerden hangisi okula başlayacak olan çocukların sahip olması gereken yeterliliklerden değildir?
 - A) Kendi temizliğini yapabilmek
 - B) Okuma ve yazmayı öğrenmiş olmalıdır.
 - C) Dikkat süresi gelişmiş olmalıdır.
 - D) Tuvalet kontrolünü yapabilmek
3. Çocuğun okula başlaması için gereken yeterliliklerden sosyal iletişimle ilgili olan hangisidir?
 - A) Dengeli hareket etme
 - B) Sırada dik durma
 - C) Sırasını bekleme
 - D) Kendi kendine giyinebilme
4. Aşağıdakilerden hangisi duygusal alan ile ilgili etkinliklerdendir?
 - A) Empati kurma becerilerini geliştirici etkinlikler
 - B) Sırasını bekleme davranışı kazandıracak etkinlikler
 - C) Kalem tutma becerisi kazandırıcı etkinlikler
 - D) Problem çözme becerisini kazandırmaya yönelik etkinlikler
5. Aşağıdakilerden hangisi öz bakım becerileri ile ilgili bir yeterliktir?
 - A) Kendini ifade etmek
 - B) Anneden ayrı kalabilmek
 - C) Dengeli hareket etmek
 - D) Giysilerini yardımsız giyinmek
6. Aşağıdakilerden hangisi motor alan ile ilgili bir yeterliktir?
 - A) Dengeli yürümek ve koşmak becerisi
 - B) Başkalarıyla ilişki kurabilme becerisi
 - C) Gözlem yapma becerisi
 - D) Problem çözme becerisi

7. Okula hazırlık döneminde neden-sonuç kurma becerilerine ilişkin etkinlikler hangi gelişim alanını destekler?
A) Duygusal gelişim alanı
B) Sosyal gelişim alanı
C) Dil gelişimi alanı
D) Bilişsel gelişim alanı
8. Aşağıdakilerden hangisi çocuklarda sık görülen okula gitmeyi istememe nedenlerinden değildir?
A) Yeni bir ortama alışma zorluğu
B) Kalem tutmayı bilmemesi
C) Çocuğun çeşitli rahatsızlıkları
D) Anneden ayrı kalma kaygısı
9. Okul fobisi hangi çocuklarda daha sık görülür?
A) Anneye bağımlı yetişmiş çocuklarda
B) Okul öncesi dönemde hazırlık eğitimi almamış olanlarda
C) Hastalık ve kaza gibi nedenlerle evde uzun süre kalmış çocuklarda
D) Hepsi
10. Aşağıdaki ifadelerden hangisi okulun yaşamımızdaki önemini vurgulamamaktadır?
A) Okul yetişkin hayatta alacağımız görevler için temel oluşturur.
B) İlköğretimde kazanılan bilgiler orta öğrenim başarısını etkilemez.
C) Okulun en önemli işlevlerinden biri bilgilenmemizi sağlamaktır.
D) İlköğretimde öğretmen ve arkadaşlarla kurulan ilişkilerin niteliği sonraki okul yaşantılarımızdaki davranışlarımızı etkiler.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

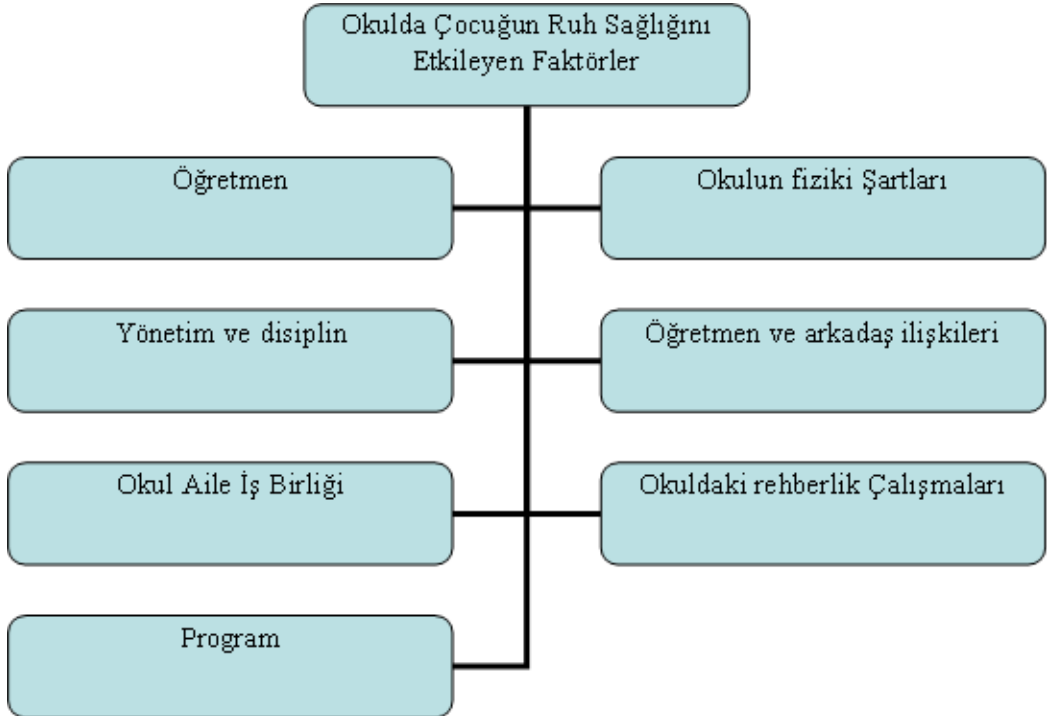
AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazanacağınız bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörlerle ilgili bilgileri kavrayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörleri araştırınız.
- Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörleri gösteren bir şema oluşturunuz.
- Resim ve fotoğraflarla destekleyerek sınıfınızda sununuz.

2. OKULDA ÇOCUĞUN RUH SAĞLIĞINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Şekil 2. 1: Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörler

Okula başlama, aile hayatında çok önemli ve heyecan verici bir olaydır. Tıpkı ilk sözcüklerin söylenmesi, ilk adımın atılışı gibi okul formaları ve çantalarıyla çocuklarının okula gidişini görmek anne babalara mutluluk verir. Mutluluğun yanı sıra endişe ve kaygı da yoğun yaşanan duygulardır. Özellikle son yıllarda ailelerin okul seçimi ile ilgili bilinçli hareket ettikleri gözlemlenmektedir.

Okula hazırlık dönemini tamamlamış, başka bir deyişle okul olgunluğuna erişmiş bir çocuk bile olsa okuldaki çeşitli faktörlerden etkilenerek ruh sağlığı bozulabilir ya da tam tersi okuldaki uygun koşullar okula hazırlanmamış bile olsa çocuğun ruh sağlığını olumlu etkileyebilir.

2.1. Öğretmen

Resim 2. 1: Çocuk için öğretmen

Resim 2. 2: Çocuk ve öğretmen

Çocuğun aileden sonra ilk sosyal çevresini oluşturan okulda, öğretmen anne baba gibidir. Bir süre sonra anne babadan önde gelir. “Annem babam her şeyi bilir” düşüncesinin yerini “Öğretmen en doğruyu bilen ve yanılmayandır” düşüncesi alır.

Daha önce anne babası ile özdeşim kuran çocuk artık öğretmeniyle özdeşleşir, onu model alır. Öğretmenini seven çocuk okula istekli gider, görev ve sorumluluklarını yerine getirir. Bu durum okul başarısını ve uyumunu olumlu yönde etkiler. Daha sonraki öğrenim yaşantılarına sağlam ve güvenli bir temel oluşturur.

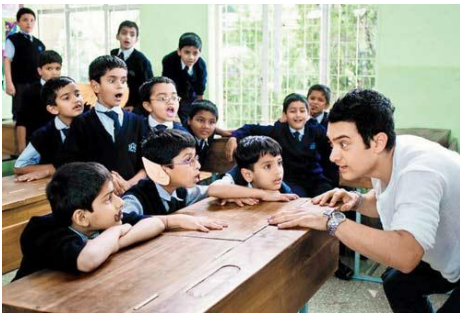
Öğretmen bilgi verme ve öğrenim sürecini yönetme, sınıf içi düzen ve disiplini sağlamakla da sorumludur.

Eğer yapabilirsen, ona kitapların mucizelerini öğret.
Fakat ona sessiz zamanlar da tanı
Gökyüzündeki kuşların, güneşin altındaki arıların,
Ve yemyeşil yamaçtaki çiçeklerin ebedi gizemini düşünebileceği
Okulda hata yapmanın, hile yapmaktan çok daha onurlu olduğunu öğret ona.

Abraham LİNCOLN'ün oğlunun, öğretmenine yazdığı mektuptan

İyi Bir Öğretmenin Özellikleri Şunlardır:

- İyi bir öğretmen öncelikle çocuğun ruh sağlığının önemine inanmış olmalıdır. Böyle bir öğretmen öğrencilerine güven vermeli, öğrencileri yarışa sokmamalı, çalışkan, tembel sınıflandırması yapmamalı ve başarısız öğrencilerini de desteklemelidir.
- Grubun uyumunu sağlamalı, her öğrenciyi bu uyum içinde etkin, yaratıcı, mutlu ve başarılı bir birey olmaya yönlendirmelidir.
- Sınıfta bütünlüğü sağlarken sevgi temeline dayalı bir saygı oluşturmaktadır.
- Sadece bilgi veren kişi olmak yerine çağın gereklerine ayak uydurabilen, öğrenciyi bilgiyi araştırmaya yönelten, öğrenme araştırma ve incelemesine rehberlik eden bir birey olmalıdır.
- Öğretmenin, çocuğun kişiliğinin oluşumunu ve gelişimini biçimlendiren insan olduğunu unutmamalıdır. Çocuklara model olduğunu düşünerek tutarlı, dengeli dürüst, adaletli davranmalıdır

Resim 2. 3: Güler yüzlü ve iletişime açık öğretmen

Resim 2. 4: İletişimde göz kontağı

Gülümsemek için sadece 12 kasa ihtiyacımız var; oysa kaşlarımızı çatmak için 103 kasa çalıştırmamız gerekiyor.

2.2. Program

Her ülkede eğitim sisteminin görevi, toplumsal yaşamı her yönde destekleyecek (sosyal, kültürel, teknolojik, bilimsel, ekonomik) nitelikli insan gücü yetiştirmektir. Eğitim programları bireylerin ve dolayısıyla toplumun bu ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekilde düzenlenmelidir.

Eğitim programları bu genel amaca hizmet ederken sadece bilgi yüklü çocuklar yerine yaşamda kendi ayakları üzerinde durabilen, ruh sağlığı yerinde, mutlu, uyumlu çocuklar yetiştirmeyi hedef almalıdır.

Bu amaçlara ulaşabilmek için okulların eğitim programlarının niteliği çok önemlidir.

Eğitim programları:

- Çocukların tüm alanlardaki gelişimlerini destekleyecek nitelikte olmalıdır.
- Program, çocukların ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkarabilmeli ve doğru mesleki yöneltme sağlayabilmelidir.
- Öğrenci merkezli olmalı, öğrenci öğrenme sürecinde pasif değil, aktif ve katılımcı olmalıdır.
- Teknolojik gelişmeler programa yansıtılmalı, öğretmen ve öğrencilerin teknolojiden yararlanması sağlanmalıdır.
- Dersler arasındaki ve bir üst sınıfta okutulacak dersler arasındaki ilişkiler göz önünde bulundurulmalıdır.
- Öğrenmenin sadece sınıf içinde değil, dışarıda da gerçekleşebileceği dikkate alınmalıdır. Sınıf dışı öğrenme deneyimlerine fırsat veren, sınıf içi ve sınıf dışı öğrenmeleri bütünleştirebilen nitelikte olmalıdır.
- Programda kulüp çalışmalarına yeterince yer verilmeli ve öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda katılımları sağlanmalıdır.
- Günlük ve haftalık ders programları yapılırken derslerin ağırlığı ve ilgi çekiciliği göz önüne alınmalıdır. Bu öğrencinin uyumunu kolaylaştırmada, ruh sağlığını olumlu etkilemede ve çocuğu başarılı kılmada önemli bir rol oynar.

Ülkemizde Avrupa Birliğine uyum amacıyla birçok alanda olduğu gibi eğitim programlarında da değişiklikler ve yeni düzenlemeler yapılmıştır. Yeni ilköğretim programları 2005–2006 öğretim yılından itibaren uygulamaya konmuştur.

2.3. Fiziksel Şartlar

Eğitim-öğretim etkinlikleri ile okulun binası, yerleşim düzeni arasında önemli bir ilişki vardır. Okul bireyin bilgi donanımını sağlarken fiziksel koşullarını en iyi şekilde düzenleyebilmelidir. Buna göre:

- Okulun ısıtılması, ışıklandırılması, havalandırılması, masa sıra tahta gibi gereçler çocukların ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte olmalıdır. Özellikle sınıfların doğru ışıklandırılması öğrencinin dersi izlemesinde en önemli etkenlerdendir.

Resim 2. 5: Sınıftaki araç gereçler

Resim 2. 6: Ders dışı etkinlikler

- Okulda öğrencilerin boş zamanlarını yararlı değerlendirecek kütüphane, spor salonu, konferans salonu gibi komplekslerin bulunması gerekir. Bu alanların her zaman öğrencilerin kullanımına açık olması sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin yaparak yaşayarak öğrenmesine olanak sağlayacak yeterli donanımlarının olması gerekir. Fen laboratuvarı, yabancı dil laboratuvarı bilgi ve teknoloji sınıfları, *İnternet* erişim sitesi gibi. Bu birimlerin sürekli güncelleştirilmesi gerekir.

Resim 2. 7: Okullardaki teknoloji sınıfları

Resim 2. 8: Okul bahçesi

- Okulun genel temizliğine özen gösterilmeli, özellikle çocukların sağlığını doğrudan etkileyen kantin ve tuvaletlerin hijyenik temizliği sağlanmalıdır.
- Okul çocuklarının, çok hareketli ve enerji dolu oldukları düşünülerek okul merdiven ve koridorlarının uygun genişlikte yapılması korkuluklarının olması, tehlikelere karşı okulun her yerinde güvenli bir ortam sağlanması gerekir.
- Okullarda özel gereksinimli öğrencilerin varlığı düşünülerek gerekli önlemler alınmalıdır (Tekerlekli sandalyeler için basamaksız bölümler, özel masa ve sıralar gibi.).
- Sınıflar öğrenci sayıları göz önüne alınarak düzenlenmeli, kalabalık sınıflarda eğitim kalitesinin düşeceği ve çocukların ruhsal açıdan olumsuz etkileneceği unutulmamalıdır. Kalabalık sınıflarda öğrencinin kendini ifade edebilmesi güçleşir, öğretmen öğrencilerinin bireysel özelliklerinin farkına varamaz. Kalabalık sınıflarda yüklü bir programı uygulamak yükümlülüğü olan öğretmenin çocukları tüm gelişim alanlarında desteklemesi oldukça güçtür.

Resim 2. 9: Kalabalık sınıflarda öğretmen ve öğrenci

Öğrenciler, okullarında kendilerine sağlanan imkânları korumaları ve doğru kullanmaları konusunda bilinçlendirilmelidir. Bu konuda önce aileler sonra öğretmen ve okul yönetimi gerekli tedbirleri almalıdır.

Etkinlik 11: Okul fiziki koşulları ile ilgili araştırma

- Yakın çevrenizde bir okul belirleyiniz.
- Okulu fiziki özellikleri yönünden inceleyiniz. Bir form hazırlayınız. Formunuzda değerlendirme kriterleri belirleyiniz.
 - Okul binası kaç katlıdır?
 - Yeterli büyüklükte bahçesi var mıdır?
 - Bahçede spor alanları mevcut mudur? (Basket, voleybol sahası gibi.)
 - Bahçe korumalı mıdır? (Duvarla çevrili mi, güvenlik var mı?)
 - Okulun dış görüntüsü estetik mi? (Boyası, camları çerçeveleri vb. bakımlı mı?)

- Okul koridorları uygun genişlikte midir?
- Merdiven genişlikleri yeterli midir?
- Özel gereksinimli öğrencilerle ilgili tedbirler alınmış mıdır?
- Sınıflar yeterli büyüklükte midir?
- Sınıfların aydınlatma ve havalandırma düzeni yeterli midir?
- Sınıf mevcutları uygun mudur?
- Sınıf içi donanımları çocuklar için uygun ve yeterli midir? (Masa, sıra, yazı tahtası, panolar, tv, video, bilgisayar vb.)
- Okulun bilgisayar laboratuvarı var mıdır? (*İnternet olanağı*)
- Okulun fen laboratuvarı var mıdır?
- Okulun kütüphanesi var mıdır?
- Okulun konferans salonu var mıdır?
- Okulun tuvaletleri temiz midir?
- Okul kantini temiz ve düzenli midir?

Yaptığınız araştırma sonuçlarını düzenleyiniz, rapor hâline getiriniz. Okul idaresinden izin alarak fotoğraflar çekiniz. Çalışmanızı sınıfta sununuz. Arkadaşlarınızın çalışmalarını ile karşılaştırınız. İyi örnekleri ve uygun olmayan durumları değerlendiriniz.

2.4. Yönetim ve Disiplin

➤ Yönetim

Okullarda eğitim programları doğrultusunda eğilecek olan öğrencilerdir. Tüm okullar öğrenciler var olduğu için vardır.^Bu nedenle okul yönetiminin odak noktası öğrenciler olmalıdır. Okul yöneticileri, öğrencilerin ruh sağlığını koruyacak ve geliştirecek en sağlıklı eğitim ortamını oluşturmalıdır.

Okul yönetiminden birinci derecede sorumlu olan okul müdürüdür. Okul müdürü yardımcısıyla birlikte okulun işleyişi ile ilgili ağır sorumluluklar ve görevler almışlardır.

➤ Okul Yöneticilerinin Özellikleri

- Öncelikle kendi ruh sağlıkları yerinde olmalı, kendisiyle ve etrafındaki insanlarla barışık, insanı ve işini seven bir birey olmalıdır.
- Çocuk, ergen ve yetişkin psikolojisi konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalıdır.
- Programların hazırlanması, uygun teknolojilerin ve yöntemlerin seçimi konusunda bilgili olmalıdır.
- Sorunları en kısa ve etkili bir biçimde çözebilmelidir.
- Öğretmen veli öğrenci ilişkilerine ve görüşlerine önem vermelidir.
- Değişimlere açık olmalı, öğretmenden daha çok öğrenmeye istekli olmalıdır.
- Okulu ileriye götürecek kararlar alabilmelidir.
- Vicdani sorumluluğu gelişmiş, kültürel değerlere önem veren kişiler olmalıdır.

➤ **Disiplin**

Okullarda disiplin sözcüğünden anlaşılan, ceza almak veya uymak zorunluluğu olan bir dizi katı, sıkı kurallardır. Oysa disiplin işlerin belli bir düzen içinde yürütülmesidir.

Okulda ve sınıfta disiplinden, daha çok öğrenci davranışlarının eğitimciler tarafından kontrol edilmesi anlaşılır oysa öğrenciler, bir başkası tarafından kontrol edilmek yerine, kendi davranışlarını kontrol etmeyi öğrenirlerse disiplin, zaman içinde öğrenilebilecek ve içselleştirilebilecek bir alışkanlığa dönüşür. Öğrencilere kendi kendilerini kontrol etme, kendi davranışlarını denetleme ve kendilerini yönetme becerisi kazandırıldığında, öğretmenler zamanlarının çoğunu eğitim ve öğretime harcayabilir. Okul ve sınıf disiplininin en önemli parçası, eğitimcilerin kendi disiplin anlayış ve uygulamalarıdır. Öğretmenler ve yöneticiler, öğrencilerinde görmek istedikleri davranışları, önce kendileri göstererek onlar için iyi bir model oluşturmalarıdır

Resim 2. 10: Disiplin başkalarının kontrolü değildir

➤ **Okulda Disiplin Sağlamaya Yardımcı Belli Başlı Faktörler**

- **Uygun bir eğitim programı:** Amaçlarına, yeteneklerine, isteklerine ve geçmiş bilgilerine uygun olarak hazırlanan bir eğitim programı öğrencinin ilgisini çekerek, işbirliği içinde olmasını sağlayacaktır.
- **İyi bir rehberlik sistemi:** Böyle bir sistem aracılığıyla sorunlar ortaya çıkmadan gerekli işlemler yapılabilecektir. Sonuçta kendisinin ruh sağlığıyla da ilgilenildiğini bilen öğrenci, ilgililere yardımcı olma ve okul çalışmalarına katılma isteği duyacaktır.
- **Etkin veli-okul ilişkisi:** Veliler ve öğrenciler okulda en iyisinin ve doğrusunun yapıldığına inandıkları müddetçe okul çalışmalarına destek olmaktadır.
- **Okul binasının etkin kullanımı:** Okul binaları ve görsel–işitsel araçların kullanım biçimi disipline yardımcı ya da engel olabilmektedir. Örneğin, koridorları karanlık bir binada, ışık yakılmaması ciddi disiplin sorunlarına neden olabilir. Aydınlık ve ferah koridorları olan bir okul

binası, öğrenciyi rahatlatır. Okulun badana renginden döşemesine kadar her şeyi, disipline uyumu kolaylaştırdığı gibi zorlaştırabilir.

Değişen eğitim programları, eğitim anlayışı ve toplumsal değişimlere bağlı olarak disipline bakış açısı da değişmiştir.

Resim 2. 11: Eski disiplin anlayışı

Eski ve yeni disiplin yaklaşımları

Eski	Yeni
İlgi ve istekler baskı altına alınır.	İlgi ve isteklere yön verilir.
Korkutularak kontrol sağlanır.	Problemlere ve isteklere rehberlik edilir.
Katı kurallara önem verilir.	Benimsenen davranış normları önemlidir.
Sessizliğe düzene ve pasifliğe önem verilir.	Çalışkanlık, işbirliği ve aktif olma önemlidir.
Olumsuz davranışlar cezalandırılır.	Olumlu davranışlar teşvik edilir.
Otoriteye dayalı öznel kontrol var.	Öğrenci-öğretmen işbirliği vardır.

Tablo 2. 1: Disiplin yaklaşımları

Etkinlik 12: Okul disiplin yönetmeliğinizi edininiz.

Disiplin kurallarını inceleyiniz.

Sizinle ilgili bölümleri belirleyerek sınıf panonuza asınız.

Sınıf disiplininizi oluşturmak üzere etkinliğe geçiniz.

Beyin fırtınası yaparak sorunlarınızı yazınız.

Çözüm yolları üretiniz.

Sınıfınızda kendi kontrolünüzü oluşturmaya yönelik kurallar belirleyiniz.

Kuralların işlemesi için yaptırımlar belirleyiniz.

Bilgi konunuzu hatırlayınız. Bu etkinliğinizi alışkanlığa dönüştürmek için gayret gösteriniz ve okulunuzun örnek sınıfı olunuz.

Aynı çalışmayı okul öncesi çocuklarla da yapabilirsiniz. Çocuklarla birlikte sınıf kuralları oluşturabilirsiniz. Sınıf içinde çocukları rahatsız eden problem durumları çocukların ortaya koymasını sağlayıp çözüm yollarını da birlikte bulabilirsiniz. Kuralları somut resimlerle destekleyip panoya asabilirsiniz. Olumlu davranış gösterenler hafta sonunda ödüllendirilerek davranışın alışkanlığa dönüşmesi sağlanabilir. Çalışma ailelerle paylaşılıp evde de etkinliğin desteklenmesi sağlanabilir. Ailenin de ev içi disiplini sağlamasına benzer etkinliklerle rehberlik yapılabilir.

Öğrenciler, bir başkası tarafından kontrol edilmek yerine, kendi davranışlarını kontrol etmeyi öğrenirlerse disiplin, zaman içinde öğrenilebilecek ve iselleştirilebilecek bir alışkanlığa dönüşür.

UYGULAMA FAALİYETİ

Okulların fiziksel şartlarının araştırılması.

Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörlerden fiziki şartlar konusunu inceleyiniz ve çalışmalarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörleri inceleyiniz.	➤ İncelemenizde dikkatli ve titiz olunuz.
➤ Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörlerden bir tanesini belirleyiniz (Örn: Öğretmen faktörü).	➤ İstedığınız ve ilginizi çeken konuyu seçebilirsiniz.
➤ Seçtiğiniz faktör ile ilgili detaylı araştırma yapınız.	➤ Değişik kaynaklardan bilgi konuları resim, fotoğraf, güzel sözler vs. araştırınız.
➤ Araştırdığınız bilgileri asetatlara veya kartonlara geçiriniz.	➤ Çalışmayı ilgi çekici hâle getiriniz. Yaratıcılığınızı kullanınız.
➤ Bilgi konularınızı resim, fotoğraf, şema vb. unsurlarla destekleyiniz.	➤ Estetik ve yaratıcı olmaya özen gösteriniz.
➤ İmkânlarınız elveriyor ise görüntülü çekimler yapabilirsiniz.	➤ Kamera, fotoğraf makinesi vb. görüntüleme araçlarından yararlanınız.
➤ Çalışmanızı sınıfta tepegöz, sınıf panosunu kullanarak sununuz.	➤ Sunumunuz sırasında güler yüzlü olunuz.
➤ Kendi çalışmanızı ve diğer çalışmalarını karşılaştırınız.	➤ Objektif bir değerlendirme yapınız.
➤ Farklı fikir ve görüşleri dinleyiniz.	➤ Eleştirilere karşı hoşgörülü olunuz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörleri incelediniz mi?		
2. Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen faktörlerden bir tanesini belirlediniz mi?		
3. Seçtiğiniz faktör ile ilgili detaylı araştırma yaptınız mı?		
4. Araştırdığınız bilgileri asetatlara veya kartonlara geçirdiniz mi?		
5. Bilgi konularınızı resim,fotoğraf,şema vb. unsurlarla desteklediniz mi?		
6. (İmkanlarınız dahilinde) Görüntülü çekimler yapabildiniz mi?		
7. Çalışmanızı sınıfınızda tepegöz, sınıf panosunu kullanarak sundunuz mu?		
8. Kendi çalışmanızı ve diğer çalışmalarını karşılaştırdınız mı?		
9. Farklı fikir ve görüşleri dinlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda "Hayır" şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız "Evet" ise "Ölçme ve Değerlendirmeye" geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi çocuğun ruh sağlığının önemine inanan öğretmenin özelliklerinden değildir?
A) Çocuğa güven verir.
B) Öğrencilerini başarmaları için yarıştıırır.
C) Çalışkan tembel ayırımı yapmaz.
D) Öğrencilerini destekler.
2. Bilgi verme, öğrenim sürecini yönetme, sınıf içi düzeni sağlamaktan birinci derecede sorumlu olan aşağıdakilerden hangisidir?
A) Okul müdürü
B) Öğrenci velisi
C) Öğretmen
D) Rehber öğretmen
3. Aşağıdakilerden hangisi okul programının niteliklerindedir?
A) Öğretmen merkezli olmalıdır.
B) Öğrenme sınıf içinde gerçekleşmelidir.
C) Program hazırlanırken üst sınıflarda okutulacak dersleri göz önüne almak gerekmez.
D) Teknolojik gelişmeler programa yansıtılmalıdır.
4. Aşağıdakilerden hangisi kalabalık sınıflarda yaşanan sorunları yansıtılmamaktadır?
A) Kalabalık sınıfların çocukların ruhsal gelişimine bir etkisi olmaz.
B) Öğrenci kendini ifade edemez.
C) Eğitimin kalitesi düşer.
D) Öğretmen çocukların bireysel özelliklerinin farkına varamaz.
5. Sorunları en kısa ve etkili bir biçimde çözebilmelidir.
Okulu ileriye götürececek kararlar alabilmelidir.
Değişimlere açık olmalıdır.
Yukarıda tanımlanan özellikler öncelikle kime aittir?
A) Okul aile birliği başkanı
B) Sınıf öğretmenleri
C) Okul müdürü
D) Okul rehber öğretmeni
6. Aşağıdakilerden hangisi disiplin kavramını en iyi ifade eder?
A) Uyulması gereken katı kurallardır.
B) Kendi davranışlarını kontrol edebilme ve kendini yönetme becerisidir.
C) Kurallara uyulmadığında ceza almaktır.
D) Öğrenci davranışlarının öğretmenler tarafından kontrol edilmesidir.

7. 1) Okulun ışıklandırma sistemi disiplin sorunu yaratabilir.
2) Rehberlik sistemi disiplini sağlamaya yardımcıdır.
3) Çocukların ilgilerine göre hazırlanmış programlar disiplini sağlamaya yardımcıdır.

Yukarıdaki cümlelerden hangisi veya hangileri disiplini sağlama konusunda doğru ifadelerdir?

- A) Yalnız 1
B) 1 ve 2
C) Yalnız 3
D) 1, 2 ve 3
8. Aşağıdakilerden hangisi değişen, yeni disiplin anlayışını ifade etmektedir?
A) İlgi ve isteklere yön verilir.
B) Katı kurallara önem verilir.
C) İlgi ve istekler baskı altına alınır.
D) Olumsuz davranışlar cezalandırılır.
9. Okul yönetimi ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi **yanlıştır**?
A) Okul yönetiminin odak noktası öğretmenlerdir.
B) Okullarda eğitim programları doğrultusunda eğitilecek olan öğrencilerdir.
C) Okul yönetiminden birinci derecede sorumlu olan okul müdürüdür.
D) Tüm okullar öğrenciler var olduğu için vardır.
10. Kütüphane, spor salonu, okulun aydınlatma sistemi, havalandırma sistemi vb. unsurlar okulun hangi yönü ile ilgilidir?
A) Okulun maddi imkânları
B) Okul müdürünün özellikleri
C) Okulun fiziksel şartları
D) Velilerin maddi durumu

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazanacağınız bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, öğretmen çocuk ilişkisini, arkadaş ilişkilerini kavrayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okulda çocuğun ruh sağlığını etkileyen öğretmen çocuk ilişkileri, arkadaş ilişkileri ve okul aile iş birliği ile ilgili çeşitli kaynaklardan araştırma yapınız.
- Kaynak kitaplardan, kişilerden, internetten yararlanarak yaptığınız araştırmanızı resim ve fotoğraflarla destekleyerek uyarıcı bir pano hazırlayınız ve arkadaşlarımızla paylaşınız.

3. OKULDA İLİŞKİLER

3.1. Öğretmen Çocuk İlişkisi

- Bir öğretmenin eğitimcilik kalitesi öğrencileriyle kurduğu iletişimin kalitesiyle belirlenir.
- Öğretme-öğrenme sürecinin etkili olabilmesi için,iki kişi arasında(öğreten ve öğrenen)çok özel bir ilişkinin kurulması gerekir.Bu ilişkinin kurulabilmesi için öğretmenin iletişim becerilerine sahip olması gerekir.
- Öğretmen-çocuk ilişkisinde en önemli iletişim becerisi dinlemedir.
- Çocukları dinlerken göz kontağı kurulmalı onlarla aynı seviyede olunmalıdır

(Örnek: Eğilerek). Göz teması çocuğa önemli olduğunu hissettirir. Seninle ilgiliyim, senin farkındayım, senin öğretmenin olmaktan mutluyum mesajını verir

- Dinlerken iletişimi engelleyecek tutum içine girilmemelidir.
- (Uyarmak, gözdağı vermek: Sessiz durmazsan ceza alırsınyargılamak, eleştirmek ,suçlamak) Suçlayıcı sözler: Çok dikkatsizsin,çok dağınıksın
- Ad takmak alay etmek: Çok sulu gözlüsün, bebek gibi davranıyorsun gibi...
- Sen dili yerine BEN DİLİ kullanmak sorunların çözümünde daha etkilidir.

Ben dili kullanmanın yolu şudur:

Kabul edilmeyen davranışın tanımı+Duygu+Somut etki

Sınıfta çok gürültü olduğu zaman üzülüyorum, sesimin duyulmadığını düşünüyorum.

Beğeni belirten olumlu ben iletileri de iletişimde çok etkilidir.

Kabul edilen davranış+Duygu+Somut etki.

Sınıfı yardımlaşarak toplamanıza çok sevindim, böylece oynamaya daha çok vaktimiz olacak.

Etkinlik 13: Ben dili kullanmak

Aşağıda verilen durumlara uygun ben dili kullanınız.

Okul öncesi bir grupta öğretmen yardımcısı olduğunuzu düşününüz. Çocukların çok gürültü yaptığı bir anda dahili telefonda idareciniz sizi arıyor. Sınıf içindeki gürültüden sesi duyamıyorsunuz. Dışarı çıkarak konuşmanız da mümkün değil. İdarecinizden izin isteyip çocuklarınıza

.....diyorsunuz.

Yine aynı grupta çalışırken çocukların etkinlik sırasında boya kalemleri ile şakalaştıklarını birbirlerine kalemle sataştıklarını görüyorsunuz. Çocuklarınızın yanına gidip.....diyorsunuz.

- Öğretmen öğrencilerin ortaya koyduğu sonuçlar hakkında geri bildirim vermelidir. Bir aferin, gülümseme, onayladığını belirten bir ifade gibi...
- Öğretmen çocuk ilişkisinde güler yüzlü olmalıdır. Hoş bir gülümseme ile öğrencileri selamlamak ilişkileri olumlu yönde etkiler.
- Öğrenciye değerli ve önemli olduğunu hissettirmek bir görev değil, öğretmene mutluluk veren bir iş olmalıdır. Öğrenciyi ismiyle çağırarak ve özel günlerini hatırlamak gibi

Uygun zamanlarda öğrenciye dokunmak (fiziksel temas) onların hoşuna gideceği gibi güven verir. Eğitimci Dr. Hasan Yılmaz kitabında şöyle diyor.”Unutmayın, siz elinizle öğrencinizin omzuna, başına değil, bir kalbe dokunuyorsunuz.”

Resim 3. 1: Öğrenciye dokunmak (fiziksel temas) ve güven

Öğrencilerle sağlıklı ilişkiler kurabilmenin en iyi yolu, önce onları duymak, dinlemek ve söylediklerini anlamaya çalışmaktır.

Etkinlik 14: Öğretmen çocuk iletişim esnasında aynı seviyede değildir.

- Sınıf içinde ikili gruplar oluşturunuz.
- Grup arkadaşınızla bir konu belirleyiniz. Siz sıranın üzerine çıkıp arkadaşınızla konunuz hakkında konuşmaya başlayınız. Arkadaşınız size bakmalı ve sizi dinlemelidir. Belirlediğiniz süre boyunca (1 dakika) konuşmanızı sürdürünüz ve bitiriniz.
- Sonra arkadaşınızla yer değiştirerek aynı uygulamayı yapınız.
- Sonraki aşamada göz hizasına gelerek uygulamayı tekrar ediniz.
- Her iki uygulamanın sizin üzerinizdeki etkilerini iletişim açısından karşılaştırınız.
- Uygulama sonunda duygu ve düşüncelerinizi paylaşınız.
- Çocuk gelişimi alanında çalışırken bu uygulamanın size ne gibi katkıları olacağını tartışınız.

Çocukların yetişkin dünyasındaki fiziksel konumunu birdakika gibi bir süreye sadınız. Onların pozisyonları biz yetişkinlere göre hep böyle, bunu düşününüz ve aklınızdan çıkarmayınız.

Resim 3. 2: Öğretmen çocuk iletişiminde dokunmak ve göz kontağı

3.2. Arkadaş ilişkileri

3.2.1. Önemi

Arkadaş ilişkileri çocuğun evinde karşılanamayan en önemli gereksinimlerinden biridir. Okula yeni başlayan çocuk için birçok yeni arkadaş edineceği düşüncesi heyecan vericidir. Okul çağındaki, özellikle ergenlik çağındaki çocuklar için arkadaşlar anne babadan daha önemlidir. Arkadaşları tarafından beğenilmek ve aranan kişi olmak yetişkinler tarafından beğenilmekten daha önemlidir.

Bir çocuğun okulda arkadaşının olması: Oyun oynarken ona eşlik edebilecek, sınıfta başına gelenler hakkında onunla konuşabilecek, en son okul söylentilerini paylaşabilecek ve bir sorunu olduğunda, başı sıkıştığında ona yardımcı olacak başka çocuklar olduğu anlamına gelir.

Arkadaş edinmek ve arkadaşlığını sürdürmek belli bir ruhsal olgunluğu gerektirir. Hiç arkadaşı olmayan bir çocuğun ruh sağlığı sorunu olduğu söylenebilir. Arkadaş ilişkileri çocukların tüm gelişim alanlarını desteklemesinin yanı sıra, özellikle çocukların ruh sağlığına önemli katkılarda bulunur.

Resim 3. 3: Arkadaşsız bir ortam

Resim 3. 4: Arkadaşlık ve uyumlu ilişkiler

Resim 3. 5: Farklı cinsler ve arkadaşlıklar

➤ **Arkadaşlık**

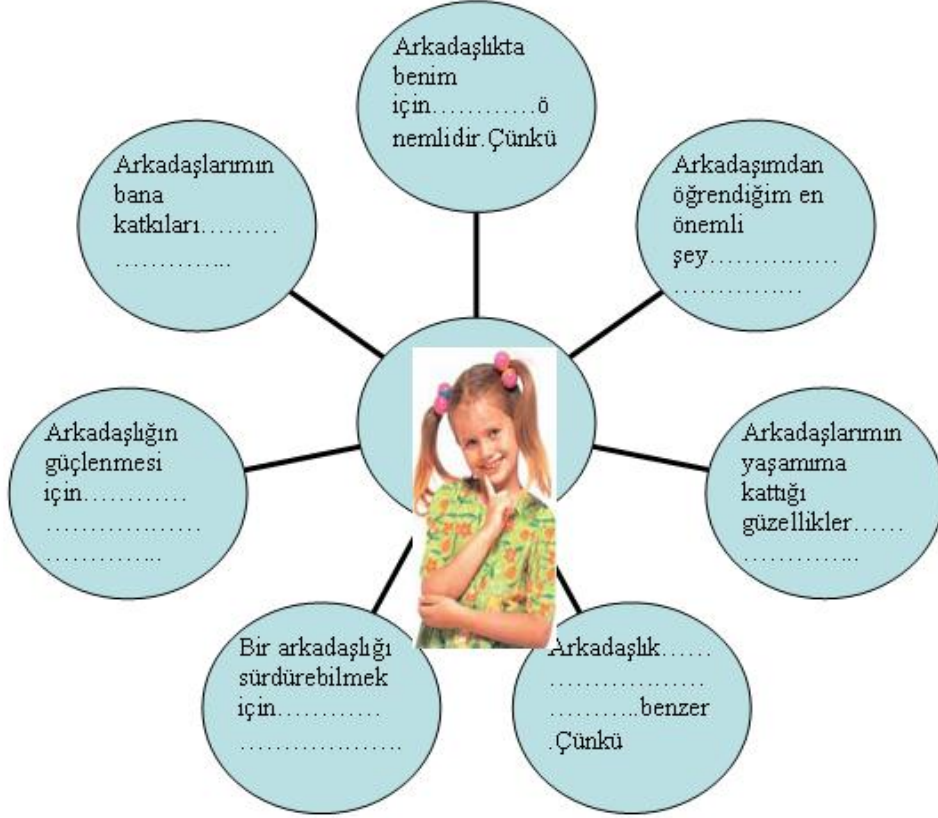
- Toplumsal yaşamda ihtiyacı olan uyumlu ilişkileri öğretir.
- İşbirliğini öğretir, bunun yanında ezmeden, ezilmeden yarışma yeteneği kazandırır.
- Lider olma, yönetme, sorumluluk alabilme yeteneklerini destekler.
- Akranlarıyla ortak olan ve farklı olan yönlerini görmesini ve kendini gerçekçi olarak değerlendirmesini sağlar.
- İnsanlarda beğenmediği nitelikleri hoşgörüyle karşılamaya alıştıırır.
- Bencilliğini yenmeyi öğretir.
- Hem kendi cinsiyle, hem de karşı cinsle sürdürülen arkadaşlık ilişkisi,cinsel kimliğini pekiştirir.

Resim 3. 6: Arkadaşlık yalnızlığı giderir

Etkinlik 15: Benim için arkadaşlık ne ifade eder?

Aşağıdaki etkinliği arkadaşlıklarınızı düşünerek yapınız ve sınıfta paylaşınız.

Resim 3. 7: Arkadaşlıklarım etkinliği

Aynı etkinliği okul öncesi gruplarla da yapabilirsiniz. Bu tarz etkinlikleri uygularken çocukların seviyelerine uygun yönergelerle başlamaya dikkat ediniz.

3.3. Okul Aile İşbirliği

Okul aile işbirliği, bütün tür ve düzeydeki okullarda öğrenim gören öğrencilerin başarısının artmasında temel anahtarlardan birisidir. Öğrenci başarısının artması, katılım, güdülenme, kendine güven ve davranışların değişmesini sağlamaktadır. Ayrıca çocukların okul ve öğretmenlere karşı olumlu tutumlar geliştirmelerinde aile katılımı temel bir araçtır.

➤ Okul-Aile İşbirliği

Eğitimsel değerlere dayalı olarak, aileleri, öğretmenleri, yöneticileri ve öğrencileri bir araya getirerek eğitim ihtiyaçlarının uygun biçimde karşılanması için, bu grupların birbirlerinden neler bekleyebilecekleri ve birbirlerine nasıl yardım edecekleri konusunda görüş birliği sağlar.

➤ Okul-Aile İşbirliğinin İlkeleri

Aileler, okulun ve eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak görülmelidir. Katılım çalışmaları okulun temel sorunları üzerinde odaklaşmalıdır. Aile katılımı, ailelerin birbirleri ile etkileşimi ile başlar.

3.3.1. Okul-Aile İşbirliğinde Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

- Okul-aile işbirliği çok amaçlı, iyi planlanmış ve uzun süreli olarak düzenlendiğinde başarılı olur.
- Okul-aile işbirliği çalışmaları hem sorunların çözümü hem de olması mümkün olan sorunların önlenmesine yönelik olmalıdır.
- Okul-aile işbirliği iyi düzenlendiğinde en çok alt sosyo-ekonomik düzeyden gelen çocuklar için yarar sağlar.
- Ailelerin okul etkinliklerine katılımı için mutlaka çok iyi eğitim almış olmaları gerekmez.

Resim 3. 8: Okul aile birliği

3.3.2. Aile Katılımının Engelleri

- Ana babaların kendi okul yaşantılarının olumsuzluğu
- Ailelerin ekonomik sorunları
- Ailelerin okula ayıracak zamanlarının yokluğu
- Ailelerin eğitim düzeylerinin düşük olması
- Öğretmenlerin olumsuz tutumları

UYGULAMA FAALİYETİ

- Ev ve okul kültürünün farklılığı

Okulda öğretmen, arkadaş ve okul aile ilişkileri ile ilgili bilgi konularını inceleyiniz. Çalışmalarınızı sunu hâline getirip arkadaşlarınızla sonuçları tartışınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Okulda öğretmen, arkadaş ve okul aile ilişkileri ile ilgili bilgi konularını araştırınız.	➤ Çeşitli kaynak kitaplardan, kişilerden İnternet'ten yararlanınız.
➤ Sınıfınızda çalışma grupları oluşturunuz.	➤ Gruba katılımda istekli olunuz.
➤ Her bir çalışma grubu okuldaki ilişkilerden bir tanesini seçerek o konu ile ilgili araştırma yapmalıdır.	➤ İlgi duyduğunuz ve istekli olduğunuz konuyu seçebilirsiniz.
➤ Aynı konu farklı gruplar tarafından seçilebilir.	➤ Konuların eşit dağılımına dikkat ediniz.
➤ Araştırma konunuzla ilgili bilgi konularını inceleyiniz.	➤ İnceleme ve araştırmanızda titiz ve dikkatli olunuz.
➤ Resimler, fotoğraflar ile destekleyip ilgi çekici hâle getiriniz.	➤ Orijinal, yaratıcı fikirler üretiniz.
➤ Bilgi konularınızı bilgisayar ortamına aktarınız.	➤ Temiz ve düzenli çalışınız.
➤ Projeksiyon ile sunum yapınız.	➤ İstekli, güler yüzlü olunuz.
➤ Her grup bilgi konularını destekleyen bir öykü oluşturarak drama tekniklerini kullanarak sunum yapabilir.	➤ Sınıf ortamınızı drama etkinliğinize göre değiştiriniz. Etkinliğinizi kostüm, araç gereçlerle destekleyiniz.
➤ Okuldaki ilişkilerle ilgili olumlu ve olumsuz durumları ortaya koyunuz ve tartışınız.	➤ Farklı fikirlere saygı gösteriniz. Kendi çalışmanızın değerlendirmesini objektif bir şekilde yapınız.
➤ Tüm gruplar çalışmalarını sunduktan sonra benzerlik ve farklılıkları tartışınız.	➤ Farklı çalışmaları objektif bakış açısıyla değerlendiriniz.
➤ Çalışmanızı dosyalayarak mesleki arşiv oluşturabilirsiniz.	➤ Düzenli ve titiz davranınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz .

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Okulda öğretmen, arkadaş ve okul aile ilişkileri ile ilgili bilgi konularını araştırdınız mı?		
2. Sınıfınızda çalışma grupları oluşturduunuz mu?		
3. Her bir çalışma grubu okuldaki ilişkilerden bir tanesini seçerek o konu ile ilgili araştırma yaptı mı?		
4. Aynı konu farklı gruplar tarafından seçildi mi?		
5. Araştırma konunuzla ilgili bilgi konularını incelediniz mi?.		
6. Resimler, fotoğraflar ile destekleyip ilgi çekici hâle getirdiniz mi?		
7. Bilgi konularınızı asetatlara ve kâğıtlara aktardınız mı?		
8. Tepegöz ile sunum yaptınız mı?		
9. Her grup bilgi konularını destekleyen bir öykü oluşturarak drama tekniklerini kullanarak sunum yaptı mı?		
10.Okuldaki ilişkilerle ilgili olumlu ve olumsuz durumları ortaya koyup tartıştınız mı?		
11.Tüm gruplar çalışmalarını sunduktan sonra benzerlik ve farklılıkları tartıştınız mı?		
12.Çalışmanızı mesleki arşivinize eklediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda "Hayır" şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız "Evet" ise "Ölçme ve Değerlendirmeye" geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Öğrenci-öğretmen ilişkisinde aşağıdakilerden hangisi iletişimi engelleyen bir durum değildir?
A) “Dersini çalışmayan sıfır alır.”
B) “Çok dikkatsizsiniz.”
C) “Artık okullu oldunuz bebek gibi davranmayın”
D) “Sınıftan izinsiz çıkıldığında, üzülüyorum.”
2. Hangisi okul aile iş birliğinin ilkelerinden değildir?
A) Aileler, okulun ve eğitim sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak görülmelidir.
B) Katılım çalışmaları okulun temel sorunları üzerinde odaklaşmalıdır.
C) Ailelerin eğitim düzeyi yüksek olmalıdır.
D) Aile katılımı, ailelerin birbirleri ile etkileşimi ile başlar.
3. Aşağıdakilerden hangisi öğrenciye önemli ve değerli olduğunu hissettiren bir davranıştır?
A) Öğrencinin başarısını notla değerlendirmek
B) Öğrenciyi ismiyle çağırarak, özel günlerini hatırlamak
C) Öğrenciye sık sık ödev vermek
D) Hatalarını sınıf ortamında öğrenciye bildirmek
4. Aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?
A) Öğretmen çocuk ilişkisinde güler yüzlü olmalıdır.
B) Öğretmenin iletişim becerilerine sahip olması gerekir.
C) Öğretmenin eğitimcilik kalitesi öğrencileriyle kurduğu iletişimin kalitesiyle belirlenir.
D) Hepsi
5. 1-Arkadaşlık ilişkileri cinsel kimliği pekiştirir.
2-Arkadaşlık ilişkileri iş birliğini öğretir.
3-Arkadaşlık ilişkileri bencilliği öğretir.

Arkadaşlık ilişkileri ile ilgili olarak yukarıdaki ifadelerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) 1 ve 2
- B) 3
- C) 2 ve 3
- D) 1 ve 3

6. Aşağıdakilerden hangisi okul-aile iş birliğinin ilkelerindedir?
A) Aile katılımı için ailelerin birbirleriyle etkileşim içinde olmaları gerekmektedir.
B) Okullar aileler olmadan da eğitim öğretim sürecini başarı ile devam ettirebilir.
C) Aile katılım çalışmaları okulun temel sorunları üzerinde odaklaşmalıdır.
D) Katılım çalışmaları aile sorunları üzerinde odaklaşmalıdır.
7. 1-Okul aile iş birliği uzun süreli düzenlenmelidir.
2-Okul aile birliğine katılacak ailelerin eğitim düzeyi yüksek olmalıdır.
3-Okul aile iş birliği yalnızca ilköğretim düzeyi için gereklidir.
4-Okul aile iş birliği iyi düzenlendiğinde en çok alt sosyo-ekonomik düzeyden gelen çocuklara yarar sağlar.

Okul aile iş birliği için yukarıdaki ifadelerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) 1 ve 4
B) 1 ve 2
C) 2 ve 3
D) 1 ve 3
8. Aşağıdakilerden hangisi okul aile katılımının engellerindedir?
A) Ailelerin okula ayıracak zamanlarının olmaması
B) Öğretmenlerin olumsuz tutumları
C) Ev ve okul kültürünün farklı olması
D) Hepsi
9. Aşağıdakilerden hangisi öğretmen çocuk ilişkisinde iletişimi engelleyen bir durumdur?
A) Güler yüzlü olmak
B) Öğrenciye gözdağı vermek
C) Öğrenciyle göz kontağı kurmak
D) Öğrenciyi dinlerken aynı seviyede olmak
10. Aşağıdakilerden hangisi öğretmen çocuk ilişkisinde iletişimi engelleyen bir tutum değildir?
A) “Ödevlerinizi yapmamışsınız, çok sinirlendim”
B) “Sakın arkadaşına vurma”
C) “Teneffüse çıkarken itişmeniz beni endişelendiriyor, düşün bir yerinizi kıracağınızı düşünüyorum.”
D) “Artık büyüdüünüz bebek değilsiniz. Teneffüse çıkarken sıra olun. Aksi takdirde bir yerinizi kıracaksınız.”

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı, cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-4

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazanacağınız bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, okuldaki rehberlik çalışmaları ile ilgili bilgileri kavrayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Okulunuzun rehberlik servisi ile görüşerek okuldaki rehberlik hizmetleri ile ilgili bilgiler alınız.
- Yakın çevrenizdeki okullara giderek rehberlik çalışmaları ile ilgili bilgiler alınız. Edindiğiniz bilgileri resim, fotoğraf gibi görsel materyallerle destekleyerek sınıfınızda sununuz.

4. OKULDAKİ REHBERLİK ÇALIŞMALARI

Resim 4. 1: Okulda rehberlik çalışmaları

4.1. Tanımı ve Amaçları

Rehberlik ve psikolojik danışma, bireye kişisel sorunlarının çözümü için gerekli olan olgusal bilgileri sağlayan kişinin isteklerinin ve imkânlarının farkında olması ve çeşitli özelliklerini tanımasına yardımcı olan ve nihayet bu bilgilerden yararlanarak özünü gerçekleştirmesine yardım eden bir hizmet alanıdır.

Rehberlik hizmetleri birinci derecede, bireylerin “karar verme” sorunlarına yardımcı olmaktadır. İnsan hayatı boyunca pek çok konuda karar verir. Bazı konularda verilen kararlar bütün hayatı etkileyecek güce sahip olabilir. Böyle dönemlerde insan kaygı ve bunalım yaşayabilir; yalnız olgusal bilgiye değil, psikolojik desteğe de ihtiyaç duyabilir. Rehberlik ve psikolojik danışma bireylere bu desteği sağlamaya çalışır.

Resim 4. 2: Çocukların rehberliğe ihtiyaç duyduğu anlar.

Rehberliğin bireyde gerçekleştirmeye çalıştığı amaçlar şu şekilde özetlenebilir: Bireyin;

- Kendini tanınması
- Çevrede kendisine açık olan fırsatları öğrenmesi
- Gizilgüçlerini geliştirmesi
- Çevresine uyum sağlaması

Bireyin kendini tanınması ile beden ve zihin yeteneklerini, hoşlandığı ve hoşlanmadığı faaliyetleri, psikolojik ihtiyaçlarını, hayattan neler beklediğini, tutum ve değerlerini tanınması kastedilmektedir.

Bireye toplumda açık gelişme olanakları ve uyması gereken kurallar hakkında bilgi verme rehberliğin bir diğer işlevidir.

Özetle diyebiliriz ki insan kendini geliştirme çabasını sürdürürken farkında olmadan önemli ya da önemsiz bir takım tercihler yapmakta kararlar almaktadır. Kişilerin karar verirken daha çok bilinçli ve daha az gelişigüzel davranmasına dış baskılardan ve iç çatışmalardan arınık olmasına yardımcı olmak rehberliğin en önemli amacıdır. Bireyin küçük ve önemsiz gibi görünen kararlarında bile mümkün olduğu kadar zengin ve doğru bilgiye dayanmasına, iç çatışmalarından haberi olmasına, göremediği seçenekleri görmesine ve giderek sorunlarını kendi başına çözebilen bir kişi hâline gelmesine yardım etmek rehberliğin başlıca hedefini oluşturmaktadır.

4.2. Okullarda Psikolojik Danışma ve Rehberlik Çalışmaları

4.2.1. Bireyi Tanınma

Öğrencilerle ilgili kimlik bilgileri, fiziksel gelişimi ve sağlık durumu, diğer alanlardaki gelişim özellikleri, okul özgeçmişi, aile durumu, kişilik özellikleri, eğitsel ve mesleki planları ve amaçları hakkında bilgiler toplanır. Bireyi tanımada tutum ve kişilik, yetenek ve başarı testleri ile gözlem, dereceleme ölçekleri, anekdot kaydı, sosyometri, otobiyografi, kimdir bu tekniği oyun ve etkinlik teknikleri kullanılır.

4.2.2. Bilgi Toplama ve Yayma

Öğrenciler için gelişim dönemlerine bağlı olarak ihtiyaç duydukları çeşitli konularda dokümanlar hazırlanıp, bu bilgiler grup rehberliği, bireysel görüşme, sınıf rehber öğretmenleri aracılığıyla rehberlik saatinde aktarılır. Ayrıca rehberlik servisi panolarında duyurularak öğrenciye ulaştırılır.

(Örn: Etkili öğrenme ve verimli çalışma yolları, etkili zaman yönetimi, gençlik dönemi gelişim özellikleri ve sorunları, bağımlılık yaratan zararlı maddeler, meslek alanları ve özellikleri, çeşitli yönetmelikler ve üst öğrenim kurumları.)

4.2.3. Psikolojik Danışma

Bireyin kendini ve sorunlarını tanımlaması farklı çözüm yollarını görerek bilinçli kararlar alabilmesine dönük, kişinin savunucu tutumunu bırakıp, yeni yaşantılara açık hâle gelmesi için yapılan profesyonel bir yardım sürecidir.

4.2.4. Yönelme ve Yerleştirme

Öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda, ders dışı etkinliklerine ve sosyal faaliyetlere yöneltilme ve yerleştirilmelerini amaç edinen hizmet alanıdır. Son yıllarda eğitimin yeniden yapılandırılması projesiyle özellikle ilköğretimde mesleki rehberlik ve yönelme hizmetleri önem kazanmıştır. Başarı, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda bir ortaöğretim kurumuna yöneltilen öğrenci 9. sınıfta yürütülecek mesleki rehberlik hizmetleri ile kendisi için en uygun ve doğru alan tercihi yapabilecek, kendisi ve toplum için verimli sonuçlar ortaya çıkacaktır.

4.2.5. Alıştırma ve Oryantasyon

Okula yeni gelen ya da yeni bir programa yerleştirilen öğrencilere çevreyi, uyulması gereken kuralları, etkinlikleri, personeli tanıtmak ve yeni ortama uyum sağlamasını kolaylaştırmak amaçlı bir rehberlik hizmetidir.

4.2.6. İzleme ve Değerlendirme

İzleme ve değerlendirme hizmet yapılan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinin hizmetlerin etkinliğini anlamak, gerekiyorsa yardım hizmetlerini sürdürmek, yeni düzenlemeler yapmak için gereken hizmetlerdir.

4.2.7. Müşavirlik (Konsültasyon):

Rehberlik hizmetlerinden doğrudan öğrenciye yönelik olmayan hizmetlerdir. Psikolojik danışma ve rehberlik anlayışının tüm okul personeli ve veliler tarafından benimsenmesini ve böylece öğrencilerin gelişimlerine destek olmayı amaçlamaktadır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Okuldaki rehberlik çalışmaları ile ilgili bilgi konularını araştırınız.Sınıf ortamında çalışmalarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Okuldaki rehberlik çalışmaları ile ilgili bilgi konularını inceleyiniz.	➤ Çeşitli kaynak kitaplardan, rehber öğretmenlerden, İnternet'ten yararlanabilirsiniz.
➤ Sınıfınızda çalışma grupları oluşturunuz. Okulda rehberlik çalışmalarını gruplara paylaşınız.	➤ İstekli olduğunuz bir konuyu seçiniz.
➤ Her grup kendi konusu ile ilgili bilgi konularını incelemelidir.	➤ İncelemenizi farklı kaynaklardan dikkatlice yapınız.
➤ Grup olarak kendi konunuz ile ilgili bir uyarıcı pano hazırlayınız.	➤ Panonuzu hazırlarken yaratıcılığınızı ortaya koyunuz.
➤ Panonuzda çalışmalarınızla ilgili tüm bilgilere yer veriniz. Örn; bireyi tanıma çalışma grubu görevlerini, nasıl çalıştıklarını, hangi kaynaklardan yararlandıklarını, hangi teknikleri kullandıklarını vb.	➤ Resimler fotoğraflar, renkli kalemler vb. kullanarak çalışmanızı ilgi çekici hâle getiriniz.
➤ Uyarıcı panoda yer alan bilgi konularını destekleyici bir öykü oluşturunuz.	➤ Bilgi konularını dikkatlice tekrar gözden geçirin.
➤ Sınıf ortamınızı öykünüze göre düzenleyerek canlandırma yapınız.	➤ İstekli, güler yüzlü olunuz.
➤ Öykünüze uygun materyaller hazırlayınız.	➤ Yaratıcılığınızı kullanınız.
➤ Her grup, etkinliğini farklı şekillerde sunabilir.	➤ Drama teknikleri, tepegöz, uyarıcı pano, mümkünse bilgisayar sunumu, afiş, broşür vb.
➤ Tüm gruplar sunumlarını yaptıktan sonra çalışmalarınızı karşılaştırınız. Farklı fikirleri dinleyiniz.	➤ Farklı fikirlere saygılı ve hoşgörülü olunuz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Okuldaki rehberlik çalışmaları ile ilgili bilgi konularını incelediniz mi?		
2. Sınıfınızda çalışma grupları oluşturup, okulda rehberlik çalışmalarını gruplara paylaştınız mı?		
3. Her grup kendi konusu ile ilgili bilgi konularını inceledi mi?		
4. Grup olarak kendi konunuz ile ilgili bir uyarıcı pano hazırladınız mı?		
5. Panonuzda çalışmalarınızla ilgili tüm bilgilere yer verdiniz mi? Örnek: bireyi tanıma çalışma grubu görevlerini, nasıl çalıştıklarını, hangi kaynaklardan yararlandıklarını, hangi teknikleri kullandıklarını vb.		
6. Uyarıcı panoda yer alan bilgi konularını destekleyici bir öykü oluşturduunuz mu?		
7. Sınıf ortamınızı öykünüze göre düzenleyerek canlandırma yaptınız mı?		
8. Öykünüze uygun materyaller hazırladınız mı?		
9. Farklı sunumlar yaptınız mı? (Drama teknikleri, tepegöz, uyarıcı pano, mümkünse bilgisayar sunumu, afiş, broşür vb.)		
10. Tüm gruplar sunumlarını yaptıktan sonra çalışmalarınızı karşılaştırdınız mı? Farklı fikirleri dinlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda "Hayır" şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız "Evet" ise "Ölçme ve Değerlendirmeye" geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Aşağıdakilerden hangisi rehberlik ve psikolojik danışmanlığı en iyi şekilde tanımlamaktadır?
 - A) Rehberlik ve psikolojik danışma, bireye kişisel sorunlarının çözümü için gerekli olan olgusal bilgileri sağlayan kişinin isteklerinin ve imkanlarının farkında olması ve çeşitli özelliklerini tanımasına yardımcı olan ve nihayet bu bilgilerden yararlanarak özünü gerçekleştirmesine yardım eden bir hizmet alanıdır.
 - B) Rehberlik hizmetlerinin birinci görevi, bireylerin “karar verme” sorunlarına yardımcı olmaktır.
 - C) Rehberliğin görevlerinden biri, bireye toplumda uyması gereken kurallar hakkında bilgi vermektir.
 - D) Rehberlik bireyin kendi başına sorunlarını çözebilen bir kişi hâline gelmesine yardım eder.
2. Aşağıdakilerden hangisi rehberliğin bireyde gerçekleştirmeye çalıştığı amaçlarındandır?
 - A) Bireyin kendini tanımasını sağlamak
 - B) Bireyin gizil güçlerini geliştirmek
 - C) Bireyin kendisine açık olan fırsatları öğrenmesini sağlamak
 - D) Hepsi
3. Bireyin beden ve zihin yeteneklerini, hoşlandığı ve hoşlanmadığı faaliyetleri, psikolojik ihtiyaçları, hayattan neler beklediği gibi yönlerinin ortaya çıkarılması rehberliğin hangi işlevi ile ilgilidir?
 - A) Bireyin hayatı tanıması
 - B) Bireyin toplumu tanıması
 - C) Bireyin kendini tanıması
 - D) Bireyin sosyal çevresini tanıması
4. Aşağıdakilerden hangisi bireyi tanımak için önemlidir?
 - A) Kimlik bilgileri
 - B) Gelişim özellikleri
 - C) Aile durumu
 - D) Hepsi
5. Rehberlik servisi çalışmalarında bilgi toplama ve yayma işlevi sonunda toplanan bilgilerin yayılmasında hangi yol kullanılmaz?
 - A) Bilgiler posta yoluyla duyurulur.
 - B) Bireysel görüşmeler yoluyla duyurulabilir.
 - C) Bilgiler sınıf rehber öğretmen aracılığıyla duyurulabilir.
 - D) Okul rehberlik servis panoları kullanılarak duyurulabilir.

6. Bireyin kendini tanması, bilinçli kararlar alabilmesine dönük, kişinin savunucu tutumunu bırakıp yeni yaşantılara açık hâle gelmesi için yapılan profesyonel bir yardım süreci şeklinde açıklanan çalışma hangi rehberlik hizmetidir?
A) Bilgi toplama ve yayma
B) Psikolojik danışma
C) Müşavirlik
D) Alıştırma ve oryantasyon hizmetleri
7. Aşağıdakilerden hangisi yöneltme ve yerleştirme hizmetlerindedir?
A) Yeni ortama uyum sağlamasını kolaylaştırmak
B) Yardım hizmetlerini sürdürmek
C) Öğrencinin kendisi için uygun alana yerleştirilmesi
D) Psikolojik yardım alan öğrencilerin izlenmesi
8. Mesleki rehberlik hizmetlerinde öğrencilerin hangi özellikleri dikkate alınır?
A) Öğrencilerin ilgileri göz önüne alınır
B) Öğrencilerin yetenekleri dikkate alınır
C) Öğrencilerin başarıları dikkate alınır
D) Yukarıdaki faktörlerin hepsi dikkate alınır
9. Etkili öğrenme konulu bilgi ve resimleri okul panosunda öğrencilere ulaştırmak rehberlik çalışmalarından hangisine girmektedir?
A) Bilgi toplama ve yayma
B) Yöneltme ve Yerleştirme
C) İzleme ve Değerlendirme
D) Alıştırma ve Oryantasyon
10. Aşağıdakilerden hangisi rehberlik hizmetlerinden alıştırma ve oryantasyon hizmetlerinden değildir?
A) Okula yeni gelen öğrencilere çevreyi tanıtmak
B) Öğrenciyi uygun alana yönlendirmek
C) Personeli tanıtmak
D) Okulda uyulması gereken kurallar hakkında bilgilendirmek

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Eğitim ve öğretim sürecinde kullanılan temel işlevler nelerdir?
A) Okuma- yazma
B) Motivasyon
C) Uyum ve bilgilenme
D) Disiplin
2. Düzgün kalem tutma, çizgileri birleştirme, çizgileri kopya etme gibi etkinlikler özellikle hangi gelişim alanını desteklemektedir?
A) Zihinsel gelişim alanı
B) Sosyal gelişim alanı
C) Öz bakım becerileri
D) İnce motor beceriler alanı
3. Aşağıdakilerden hangisi disiplin sağlamaya yardımcı faktörlerden değildir?
A) İyi bir rehberlik sistemi
B) Çok sıkı ve katı kuralların olması ve uygulanması
C) Okul binasının etkin kullanımı
D) Uygun bir eğitim programı
4. Öğrencilerle ilgili kimlik bilgileri, fiziksel gelişimi ve sağlık durumu, özellikleri, okul özgeçmişi, aile durumu, kişilik özellikleri, eğitsel ve mesleki planları ve amaçları, hakkında bilgiler toplanarak değerlendirilmesi rehberliğin hangi hizmet alanını ifade eder?
A) Yönelme ve yerleştirme
B) Bilgi toplama ve yayma
C) Bireyi tanıma
D) Psikolojik danışma
5. Aşağıdaki görüşlerden hangisi yeni disiplin anlayışına uygun değildir?
A) İlgi ve isteklere yön verilir.
B) Olumlu davranışlar teşvik edilir.
C) Öğretmen-öğrenci işbirliği vardır.
D) Korkutularak kontrol sağlanır.
6. 6. “Bu sistem aracılığıyla sorunlar ortaya çıkmadan gerekli işlemler yapılabilir. Kendisinin ruh sağlığıyla da ilgilenildiğini bilen öğrencide ilgililere yardımcı olma ve okul çalışmalarına katılma isteği artar.”
Yukarıdaki ifade disiplini sağlamaya yardımcı faktörlerden hangisini açıklamaktadır?
A) Uygun bir eğitim programı
B) İyi bir rehberlik sistemi
C) Etkin veli-okul ilişkisi
D) Okul binasının etkin kullanımı

7. Öğrencilerin başarı, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda alanlara yönlendirilmesi hangi rehberlik hizmetini açıklamaktadır?
A) İzleme ve Değerlendirme
B) Bireyi tanıma çalışmaları
C) Yöneltilme ve Yerleştirme
D) Psikolojik danışma hizmetleri
8. Gruplandırma ve sınıflandırma becerilerini geliştirici etkinlikler hangi gelişim alanını destekler?
A) Bilişsel gelişim alanını destekler.
B) Sosyal gelişim alanını destekler.
C) Duygusal gelişim alanını destekler.
D) Motor gelişim alanını destekler.
9. Aşağıdakilerden hangisi iyi bir programın özelliklerindendir?
A) Program öğretmen merkezli olmalıdır.
B) Öğrenmenin sadece sınıf içinde gerçekleşmesine olanak sağlamalıdır.
C) O yıl içinde okutulacak dersler dikkate alınmalı, bir üst sınıfta okutulacak dersler dikkate alınmamalıdır.
D) Günlük ve haftalık ders programları yapılırken derslerin ağırlığı ve ilgi çekiciliği göz önüne alınmalıdır.
10. Aşağıdakilerden hangisi öğretmen çocuk ilişkisi açısından yanlış bir tutumdur?
A) Öğretmen çocukları dinlerken göz kontağı kurmalıdır.
B) Öğretmen otoritesini sarsmamak için çok gülmemelidir.
C) Öğretmen iletişim sırasında öğrenciyle aynı seviyede olmalıdır.
D) Öğretmen iletişim sırasında sen dili yerine ben dili kullanmalıdır.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

11. () Öğrencilere kendi kendilerini kontrol etme, kendi davranışlarını denetleme ve kendilerini yönetme becerisi kazandırıldığında disiplini sağlamak zorlaşır.
12. () Okul fobisi okul öncesi hazırlık eğitimi almış çocuklarda daha çok görülür.
13. () Aydınlık ve ferah koridorları olan bir okul binası, öğrenciyi rahatlatır.
14. () Öğrenci öğrenme sürecinde pasif değil, aktif ve katılımcı olmalıdır.
15. () Rehberlik hizmetlerinden bireyi tanıma çalışmalarında otobiyografi, sosyometri gibi teknikler kullanılır.
16. () Eğitim programları sadece bilgi yüklü çocuklar yetiştirmeyi hedef almalıdır.
17. () Kalabalık sınıflarda eğitim kalitesi düşer.
18. () Okulda eğitim programları öğretmen merkezli olmalıdır.

19. () Okullarda kütüphane, spor salonu gibi üniteler her zaman öğrencinin kullanımına açık olmamalıdır, belli zamanlarda açılmalıdır.
20. () Ev ve okul kültürünün farklılığı okul aile katılımını engelleyici bir faktördür.
21. () Programlar doğru mesleki yöneltme sağlayabilmelidir.
22. () Öğretmenin ağlayan bir öğrencisine “çok sulu gözlüsün” demesi öğrencisi ile iletişimini engelleyici bir davranıştır.
23. () Okul aile birliğine katılmak için ailelerin mutlaka iyi bir eğitim almış olmaları gerekir.
24. () Her cinsten arkadaşlık ilişkileri cinsel kimliği pekiştirir (Hem kendi cinsi ile hem karşı cinsle arkadaşlık kurmak).
25. () Okula yeni gelen öğrencilere okulu tanıtmak izleme ve değerlendirme çalışmalarındandır.
26. () Her öğrenci önemli olduğunu hissetmek ister.
27. () Okul aile işbirliği yalnızca ilköğretim okulları için etkili ve önemlidir.
28. () Öğretmenlerin olumsuz tutumları aile katılımını engeller.
29. () Sorumluluk alma, aldığı sorumluluğu yerine getirme davranışlarını kazandırmaya yönelik etkinlikler duygusal gelişim alanı ile ilgilidir.
30. () Vücut organları arasında koordinasyon sağlamak becerileri motor alan ile ilgilidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız . Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	B
3	C
4	A
5	D
6	A
7	D
8	B
9	D
10	B

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	C
3	D
4	A
5	C
6	B
7	D
8	A
9	A
10	C

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	C
3	B
4	D
5	A
6	C
7	A
8	D
9	B
10	C

ÖĞRENME FAALİYETİ-4'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	D
3	C
4	D
5	A
6	B
7	C
8	D
9	A
10	B

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	B
4	C
5	D
6	B
7	C
8	A
9	D
10	B
11	Yanlış
12	Yanlış
13	Doğru
14	Doğru
15	Doğru
16	Yanlış
17	Doğru
18	Yanlış
19	Yanlış
20	Doğru
21	Doğru
22	Doğru
23	Yanlış
24	Doğru
25	Yanlış
26	Doğru
27	Yanlış
28	Doğru
29	Yanlış
30	Doğru

KAYNAKÇA

- BOZDOĞAN Zülal, **Okulda Rehberlik Etkinlikleri ve Yaratıcı Drama**, Ankara, 2003.
- DARICA Nilüfer, **Etkinlik Dünyası**, Morpa Yayınları, İstanbul, 2004.
- DARICA Nilüfer, **Yaratıcı Etkinlikler**, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, 2004.
- DARICA Nilüfer, **Etkinlik Örnekleri**, Bem Koza Yayınları, Ankara, 2002.
- EREN Yavuz Kudret, **Duygusal Zeka Gelişimi**, Ankara, 2002.
- EREN Yavuz Kudret, **Çoklu Zekâ Teorisi**, Ankara, 2001.
- GORDON Thomas, **Etkili Öğretmenlik Eğitimi**, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2005.
- GORDON Thomas, **Etkili Anne Baba Eğitimi**, Sistem Yayıncılık, İstanbul, 2003.
- HUMPHREYS T, **Disiplin Nedir? Ne Değildir?** Epsilon Yayınları, 1998.
- KARATAŞ İsmail, **Okul Aile İşbirliği**, Samsun, 2006.
- KIRKINCIOĞLU Meliha, **Çocuk Ruh Sağlığı**, İstanbul, 1999.
- KUZGUN Yıldız (Ed.) **İlköğretimde Rehberlik**. Nobel Kitabevi, 2006.
- TEMEL Ali, **Okulda ve Sınıfta Disiplin**, M.Ü. Gençlik ve Rehberlik Sempozyumu, Haziran, 2005.
- ÜSTÜNDAĞ Tülay, **Yaratıcı Drama Öğretmeninin Günlüğü**, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2000.
- YAVUZ Kudret, **Duygusal Zeka Gelişimi**, Özel Ceceli Okulları Yayınları, Ankara, 2002.
- YAVUZER Haluk, **Okul Çağı Çocuğu**, İstanbul, 2002.
- YAVUZER Haluk, **Çocuğunuzun İlk 6 Yılı**, Remzi Kitapevi Yayınları, İstanbul, 2005.
- YEŞİLYAPRAK Binnur, **Eğitimde Rehberlik Hizmetleri**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2003.
- YÖRÜKOĞLU ATALAY, **Çocuk Ruh Sağlığı**, İstanbul, 1999.